

C
779

Az
Erdélyi rom. kath. irodalmi Társulat
kiadványai.

III.

SZÉKELY CZIMBALOMHANGOK.

Énekek bíszéri:

V. Cs. p.

a székely czimbalmos.

Kiadja

AZ ERDÉLYI ROM. KATH. IRODALMI
TÁRSULAT

GYULAFEHÉRVÁRTT,
Nyomatott a püsp. lyc. könyvnyomdában. (Klüger B.-nál.)
1881.

Czimbalmamhoz.

Czimbalom! zendüljön hurjaidon a dal!
S ne bánd, ha nem is lesz tied a diadal
Ama nagy szent lantos, a zsóltáros király —
Dávid: téged is hív versenydalainál.

Dicsírni az Urat, ki mindent alkota;
Kinek dicsősége nem enyész el soha;
Kit áld a víg madár, zugó szél, vizmoraj,
A méhek lakában zummogó örömjaj

Majd konfidalt, ha zengsz, hangod olyan
legyen

Hallgatni megálljon, ki jár völgyön, hegyen! .
Jajduljon föl benned a világfájdalom —
Mig érthető szóval kísér szerény dalom!

Riadj! az ős erényt, midőn magasztalod;
Zokogj, ha bünt, nyomort siratva ver dalod!
És váltig zajongjon kebledben az ének. —
Miglen vigasztalást adsz népem szívének!

S ha nem hallgatna rád senki jó czimbalom,
Akkor se hallgass el, míg él a fájdalom!
Csak sirjon, riadjon hurjaidon a dal —
S ne bánd: ha nem is lesz tied a diadal!

A népiskolai életből.

I.

(Iskolaév kezdetén).

Pali.

Köszöntlek barátom,
Örvendek, hogy látlak!
Itt az iskolában
Újra feltalállak.
Hidd el — alig vártam,
Hogy ismét itt legyünk;
Mert tanulás nélkül
Mi nem sokra megyünk.
Inkább szeretek én
Tanulni barátom,
Mint pipét őrizni —
Ott künn a határon.
Mennyi bánatunk volt —
Emlékszel barátom?
Mikor a ludakkal —
Jártunk a mult nyáron!

Jött a karahéja —
Lecsapott a rétre ;
Elvitt egy kis pipét —
Mennyit sirtunk érte!
Hát mikor messze volt
Falunktól az ugar —
Hiában siettünk —
Elért a zivatar.
Két gyenge pipémet.
A jég úgy leverte,
Hogy nem tudott menni —
A sárba keverte!
Megjött a nagy patak,
Zugott le a gáton ;
Nem mehettünk rajta
Keresztül barátom! ;
Ott álltunk a parton,
Bőrünk is megázott,
Hát szegény két pipém
Hogy reszketett, fázott!
Kebelembe tettem, —
De csupa víz voltam
Ugy sirattam őket,
Hogy szinte megholtam!

De már jó, hogy elmúlt
 S beállt az iskola
 Nem leszek én többé
 Pipepásztor soha! .

Pista.

Magam is örvendek,
 Hogy itt vagyunk Pali;
 Csakhogy játszodhatnánk
 Itt is, mint oda ki!
 De már annak vége —
 Elmúlt a víg élet;
 S te nekem mégis az
 Iskolát dicséred! ?
 Ott a szakadásnál
 Száraz, meleg porban
 Be jó volt csuszkálni
 Mezitláb, s bocskorban!
 Kis malmot faragtunk,
 Rá csorgót vezettünk:
 Vámot a liszt helyett
 Csak porral fizettünk!
 Majd kórécsutikát
 Gyűjtöttünk rakásba,

Nekem volt gyufám is —
A kis tarisnyába',
Meggyujtottuk s mindjárt
Felcsapott a lángja
Kis szalmakalapom
Ezt még ma is bánja!
Mentünk a patakra,
Megdugtuk a vizet;
Fürödni hajtottuk
Abba a pipéket.
A jó meleg vízben
Mi is fürödöttünk;
Lapos, vékony kővel
A víz fölött szóttunk
De már elmúlt minden,
Miért is beszélem?
Talán jobb lesz azt a —
Falitáblát néznem!
Pedig semmi hasznát
Sem veszem én annak;
Mert az édes apám
Nem ad engem papnak.
Mind csak a szántásról
Gazdaságról beszél,

S enélkül azt mondja,
 Hogy még a pap sem él.
 Ő még egy betűt sem
 Ismert életében, —
 S mégis jobb gazda volt
 Mint más a községben.

Pali.

Hadd el ne szólj többet,
 Mert az idő drága,
 Bár az eszed inkább
 A leczkédén járna!
 A te beszédedben
 Nincsen haszon semmi,
 Te nem tudsz egyebet
 Csak játszodni s enni.
 Bezzeg arról nem szólsz,
 Hogy otthon megverték,
 Mikor a gyufában
 Nagy hiányt ismertek.
 Mikor tüzet raktunk,
 S keresztül szökdöstük,
 Kalapod elégett —
 Hiába pökdöstük ;

Ok nélkül hazudtad,
Hogy a szél elvitte;
Mert azt édes anyád
Neked el nem hitte.
Mikor a patakban
Szóttunk a víz felett
Egy kő a fiúnak
Homlokára esett.
Sirva panaszkolt
Az édes anyjának
S azért engemet is
Jól megugratának!
De már én is tudom —
Melyik uton járok;
Kivel barátkozom —
S vele mit csinállok!
Hogyha te nem akarsz
Már okosabb lenni —
Egy uton mi többé
Nem is fogunk menni!
Azért az eszedet
Szedd össze barátom;
Mert a hamisságra
Elég van úgy látom!

Jaj de úgy nem élsz meg,
Ha nem tanulsz jobban;
Mert a gazdaságig
Még felette sok van!
Míg nem tanulsz ki
Mind a hat iskolát —
Bizonyítványt neked
Addig senki sem ad.

Pista.

Meggyöztél barátom,
Csak megadom magam;
Látom keveset ér —
Előtted a szavam!
De édes anyám is
Sokszor mondta nekem,
Hogyha jól tanulok —
Ajándékot veszen.
Könnyü volt megélni
Olyan birtok után,
Amilyent örökölt
Nagyapótól apám.
De mi sokan vagyunk
S anyyifelé osztva —

A megélhetéstől
Mind megleszünk fosztva.
Azért csak tanulok
S ha nem leszek is pap —
Tanulása után
Hallom mindenik kap.
A vén pásztor fia
Nálunk volt az este,
A katonaságból
El vagyon eresztve.
Sokat beszélt s én őt
Figyelve hallgatám;
Mondta, hogy mennyit ér
Ott is a tudomány!
Mert aki tud könyvből
S még amellet irni —
Altiszt lesz belőle
S majd ki tudja még mi?!
Ő nem tanult semmit
Csak marhákat őrzött,
Azért itthon ismét
Pásztornak öltözött.
De ha itthon is él
Az ember barátom —

Ki többet tud — előbb
Mindenütt — úgy látom.
Összeszedem én is
Hát minden erőmet,
És többre becsülöm
Ezután a könyvet.

II.

Iskolaév végén.

Pali.

Egy iskolai év
Már ismét lejára ;
Utolsó napjának
Ragyog ma sugára !
És ez a próbatét
Legjelesebb napja,
Melyen a tanuló
Mit tud, megmutatja.
Üdvözlünk iskolánk
Szeretett elnöke !
Ma is gyermekidnek
Légy kegyes védnöke !
Hozott Isten hozzánk

Tisztelt jó vendégek !
Amig felelgetünk —
Béketűrést kérek !
Ámbár kicsik vagyunk,
De tudunk valamit ;
Kitől mennyi telik —
Mutasson csak annyit.
Azért kis barátim
Üljetek ma szépen ;
A jó felelettel —
Kiki legyen készen ;
Nyissa ki mindenik
Az ő kicsi száját ;
Pistinek is szabad
Csinálni ma lármát.
No Pista barátom —
Most halljuk a szavad !
Eleget lármáztál —
Mikor nem volt szabad !

Pista.

Tiszteletre méltó
Jeles gyülekezet !
Ugy hallám, hogy szólni

Már nekem is lehet.
Az előtttem szóló
Jó Pali barátom
Még ma sem kimélt meg
Engem, amint látom!
Pedig amióta
Iskolába járunk
Ma van a legnagyobb
Ünnep itt minálunk!
Mert ez a szabadság
Rég ohajtott napja,
Mely szívemet édes
Örömmel áthatja!
Vizben, sárban, hóban
Nem kell ide járnom
Azért örvendek én —
Jó Pali barátom!
Hunyom alatt a fát
Többé nem czipelem,
Miért a hideg is
Mégvette a kezem!
Nem fogok remegni,
Hogyha egyet szólok
A tanító urnál

Mindjárt kedvet rontok!
Elég is lesz immár
Az iskola nekem;
A tizenkét évet
Hátam mögé vetem!
Ugysem lehet tudós
Minden ember fia —
Megtanít engemet
Majd a csizmadia!

Pali.

Hidd el nem akarlak
Sérteni barátom;
De az igazmondás
Jól tudod — szokásom!
Emlékszel — az őszön
Hogy beállt iskolánk.
Egymással akkor is
Mennyit vitatkozáink?!
Sokba került nekem,
Míg megadád magad
S hogy jó fiu leszel
Végre megfogadtad!

Sokat búsultam én
Miattad barátom;
De te azt nem veszed
Számba ma is látom!
Most már csak azt mondom,
Hogy aki használta
Az időt — lesz annak
Jó bizonyítványa.
Annak pedig aki
Szánkázott a jegen —
Bizonyítványa is
Csak aszerint leszen!
És ezt azért mondom
Itt nyiltan szemedbe,
Mert nekem mondád fel
A leczkéket rendre.

Pista.

Ne aggódj miattam
Jó Pali barátom!
Valahogy megélek
Én is e világon!
Annyi rám is ragadt
Már az iskolában,

Hogy tudom hány kérés
Van a Miatyánkban!
Azt sem feledem el,
Hogy: mi nekem nem jó,
Azt másnak se tegyem
Legyen ember vagy ló.
És negyven betűjét,
Mely van a magyarnak —
Álmomban is látom —
S tovább mit akarnak?!
Nagy Magyarországot
S ha kell Európát —
Jobban ismerem, mint
Nagyanyó a tyúkját.
A nevem le tudom
Írni olyan czifrán,
Hogy aki olvassa —
Azt hiszi alispán.
A számtudományt is
Annyira csak értem,
Hogy nem hívok senkit
Megolvasni pénzem.
Ennyi tudománnyal
Én most megelégszem;

Ha te tudós akarsz
 Lenni — más egészen!
 De szántóvető, ha
 Maradsz Pali pajtás —
 Hidd el neked is jobb
 Már az ökörhajtás.
 Én bejárom addig
 Ezt a szép országot,
 Mig te hajtogatod
 A csákót, virágot.

Pali.

Jó szülőim engem
 Más pályára szántak;
 Nem azt akarják ők,
 Hogy vessek és szántsak;
 Hanem tanuljam ki
 Mind az iskolákat
 S majd mint törvénytudó
 Szolgáljam hazánkat.
 Minden pálya dicső —
 Azt mondja Kölcsey, —
 Ha tudsz becsülettel

Hazádra fényleni.«
 Legyen tehát kedves
 Előttünk a pálya;
 »Szorgalom és erény
 Az embert megáldja;«
 Így mond Vörösmarty
 A koszorus költő,
 Csakhogy ne légy korhely,
 S tivornyákon költő.
 Áldja meg az Isten
 Szép magyar hazánkat!
 A koronás királyt, —
 Aki alkotmányt ad;
 Ezt védeni híven
 Szent kötelességünk.
 Ez őseinktől vett
 Drága örökségünk!

Pista.

Minthogy te kezdted
 A mondókát velem,
 Búcsuzóul jutott
 A végső szó nekem.

Azért felhasználom
Az alkalmat Pali,
Ugy hiszem szabad lesz
Még egyet szólani!
Éltessen az Isten
Soká e községben
Iskolánk elnöke —
Friss jó egészségben;
Hogy lehess tovább is
Iskolánknak atyja
S legyen minden szódnak
Üdvös foganatja!
Szeretett tanítók!
Szives jóságtokat
Fizesse meg Isten
Sok fáradságtokat!
És most utóljára
Ti is fogadjátok
Búcsu szavaimat
Iskolabarátok.
Ha egymást játékból
Néha megsértettük —
Feledjük el, hiszen —
Többé ugyse tesszük!

Viruljon a haza!
 Éljen jó királyunk!
 E kettőért, — ha kell —
 Bátran sikra szálljunk!

Iskolai ének.

Szép a virág, ha künn nő is
 A réten;
 De mégis szebb virágos kert
 Ölében!
 Szép a gyermek édes anyja
 Kebelén;
 De mégis szebb iskolában
 A helyén.

Virágos kert az iskola
 Tanterme;
 Mennyi élő szép virágot
 Megterme!
 Mert hát mik is vagyunk fiuk
 S kis lányok, —
 Hogyha nem mind annyi élő
 Virágok?!

Gondos kertész a tanító

Közöttünk,

Édes gonddal örködik ő

Fölöttünk.

Fénylik is majd miként csillag

Az égen, —

Ki jól tanít, — megáldja őt

Az Isten!

Szeretem én az iskolát,

S a könyvet,

Megtanulom mindenkor a

Leczkémet!

Ugy szeretnek a jó szülők

S tanítók :

Mind azt mondják, hogy majd én is

Tanítok.

Szótalányok.

1.

Négy betűből állok,
Kéttagu szó vagyok ;
Nélkülem könyveket
Nem irtok, olvastok.

Legelső tagomat
Mondva: csodálkozol;
A másodikkal, mint
Vassal munkálkodol.

Akármily parányi
Az utolsó részem —
Mégis mindenkinek
Szolgálatot téssen.

E nélkül nem készül
Öltöny az embernek
Visszafelé mondva
Szaladj, mert megvernek!

2.

Háromtagu neve,
Hét betű az egész;
Ha jön a szép tavasz, —
Magasban füttyörész.

Egyszerű madárka,
Nem. czifra ruhája —
De annál kedvesebb
Gyönyörű nótája!

3.

Öt gyermeke vala
Egy édes apának ;
Kik az iskolában
Mind jól tanulának.

Egy szünidőn apjok
Igy szóla hozzájuk :
Fiaim! e kérdést
Nekem megoldjátok.

Én öreg vagyok már
Annyi idős épen —
Mennyit éveitek
Száma együtt téssen.

Tizenkét éves a
Közbelső köztetek ;
Két-két év választ el
Egy mástól titeket.

Könnyü eltalálni
Már hány éves vagyok.
A melyik megmondja —
Egy szép könyvet adok.

Hunyadi sirjánál.

(Ének).

Rég leáldozott napunk
Dicsó Hunyadi János !
Éj borult hazánk fölé ;
Mikor leszen világos ?
Jertek árva magyarok !
Atyátokért sirjatok !
Kérjétek a nagy Istent —
Áldja hős porát itt bent !
Borúlt a magyar ég !
Magyar szív búban ég !
Derülj, derülj ki még :
Sohajt a puszta lég !
Légy megáldva Hunyad hamva
Sirodnál azért könyörgünk :
Szellemed ne vidd magaddal,
Hagyd örökbe itt közöttünk !
S néped élni, szép hazája
Még virulni fog sokára !
Szállj le, szállj le égi béke,
Szállj le a magyar hazára !

Jó tanácsok.

Bérczek közt székelő
 Édes székely népem!
 Kinek e hont hagyá
 Hős Etele régen;
 Ki annyiszor vittál
 Azóta hazádért —
 Törökkel, tatárral
 Hitért, szabadságért;
 Mert úgy megszeretted
 E görbe országot
 Mintha ebben volna
 Földi mennyországod;
 Ki pászmára vágta
 Egykor a francziát,
 S mindazt, ki ostromlá
 Máriatréziát;
 Ki Bem apó mellett
 Új csodákat tettél,
 S mintha kórét vágnál —
 Moszkót gyéritettél!
 Kinek olyan fényes
 Dicsőséges múltja,

Mint csillagos égen
Csaba-hadak utja.
Vissza ragyog feléd
A múlt dicsősége,
Emlegeti híred —
A föld minden népe;
Mely karod erejét
Valaha érezte:
A huszárvágáshoz —
Mondja, hogy értesz te!
Ily dicső múlt után
Gondolj a jövőre,
Légy hited-, s hazádnak
Ezután is őre!
Míg templomaidon
A keresztet látod,
S kalapod levéve
Istent hűn imádod;
Míg a Jézus hite
Tisztán él szivedben,
S Máriát emlited
Keltedben, fektedben;
Míg a becsületszó,
Józan ész, szorgalom

Együtt jár, kél veled
Ez életutadon
Győzelem, dicsőség
Leszen pályabéred ;
Amiért futsz, fáradsz
— Mindazt el is éred.
Föltámad tebenned
A nagy Hunyad népe,
Ki Jézus nevében
Tört az ellenségre.
Lenéznek az égből
Rád a magyar szentek,
S imádkoznak, míg győz
A hős székely nemzet !
De míg ellenséggel
Nincsen semmi dolgod
Békében sem szabad
Magad hanyagolnod ;
Mert nagyobb ellenség
A munkátlan béke,
Mint fegyveres népek
Harczi keveréke !
Lásd ! ha letett bundád
Nem fujtatod széllel —

Beleesik a moly —
S szakad szerteszélyel!
Rozsda rágja, rontja
Minden vasszerszámod,
Míg munkaidején —
Rendre nem használod.
Azért szántsad, vessed
Híven azt a földet,
Mely egy ezredévnél
Régibb örökséged!
Kertjeidbe ültess
Gyümölcstermő fákat, —
S hol a bor megterem —
Jó szőlőfajtákat.
Szaporítsd legelőd
Takarmányfélékkel
Lóhere, luczerna,
Bükköny és egyébbel;
Ha félsz egy tömegben
Látni gazdaságod, —
Mert a tagosítás —
Tudom — nem barátod!
Tedd magad nagyobbá
Kerted és birtokod —

S a tagositástól
Nem lesz félni okod!
Ha Bosnia felé
Nincsen kedved menni —
Ósi birtokodban
Tudj már gazda lenni!
Házad, csűröd építsd
Kőből és téglából;
Mert maholnap kifogysz
Mindenféle fából!
Erdeid pusztulnak,
Falvaid elégnek —
Mert nevök is mondja,
Hogy fából épültek!
Házi állatokból —
Ne tarts sokat, s rosztat,
Hanem keveset s jót —
S azt híven gondozzad.
Rend, tisztaság, béke
Lakozzanak veled;
Gazdálkodva fogyjon
Minden eledeled.
Iskolába járjon
Gyermeked naponta,

Amint ezt a törvény
 Neked parancsolta.
 Nevelj fiaidban
 Derék honvédeket;
 Büszke paripákra;
 Bátor vitézeket;
 Szép leányaidban
 Oly édes anyákat,
 Minőket ama híres
 S pártában valának;
 Kik midőn fiokat
 Élesni hallották:
 Azt kiálták: »öcscsét
 Helyébe állítsák!«
 Így megáld az Isten
 Édes székely népem —
 Itt a földön s egykor --
 Oda fenn az égben.

Marasztaló.

Sokan irtak rólad
 Édes székely népem,
 És mind oly szeretve

És mind olyan szépen
Megdicsértek téged!
Költők énekeltek
Rólad hősi dalban;
A történetirók
Aranyos lapokban
Hírlík vitézséged!
S te nem sokat adsz rá —
Ha dicsérnek, ha nem
Lesütöd a fejed,
Könnyel telik a szem!
De ne lássa senki,
Hogy a hős Atilla
Késő örököse —
Kinek oly sok vérbe
Került öröksége —
Most rá könnyét ejti!
Fáj szived, ha vissza
Tekintesz a múltra;
Mert a dicsőségnek
Véres ott az útja!
És a harczok bére?!
Ez a drágán vett hon,
E gyönyörű ország,

Melyben talán nem férsz,
Hogy úgy vándorolsz át
— Keletre vagy délre?!
Vigyázz! nehogy úgy járj
Mint a vándor fecske,
Melynek fészkrét veréb
Vakmerőn elvette —
Amíg vissza tére.
A szegény fecskének
Vándorolni kellett;
Mert az idő hozzá
Itt oly idegen lett —
Melegebb vidékre.
De te édes népem
Mehetsz akármerre,
Mégsem találsz sehol
Nyugodalmas helyre
Hazád bérczein túl;
Mert téged az Isten
Olyannak teremtett:
Hogy ősi hazádat
Igazán szeressed,
Mint fészkrét a turul!
Maradj benn hazádban,

Elég szélyes ország
Lásd az uj fészekben
Annyi kis apróság
Az anyafecskével,
Milyen jól megférnek,
Mint szeretik egymást ;
Míg az apa védi
Híven a bejárást —
Igy pihennek éjjel.
És ha már felnőttek
S zúg az őszi szellő —
Együtt kelnek utra,
Mint a vándorfelhő
S arrafelé mennek —
Merről ős apáid
Addig addig jöttek,
Amig feltalálták
Az igiret-földet —
Olttól Adriáig.
S melyért ama dicsők
Annyit harczolának —
Te légy bujdosója
Ez édes hazának
A szélyes világban?!

Hisz az egész földön
 Nincs igazabb birtok, —
 Mint a melyet ma ti —
 Hős székelyek birtok
 — Nagy Magyarorszáiban!

A szántóban.

Magas hegyoldalon
 Szántogat a székely;
 Nem tétováz, nem jár —
 Szeme szerte-széllyel
 Vásott ekevasát
 Mélyre akasztotta,
 Ócska talyigája
 Nyikorog alatta!
 Két fiacskáját is
 Kivitte szántóba,
 Egyiket ültette
 A jó Fakó lóra;
 Másik kantárszáron
 Vezeti a Sárgát
 Most ráérnek, mert az
 Iskolát bezárták.

»S jó az ifiúnak —
 Ha ifjuságától
 Viseli az igát —
 A biblia így szól!
 S amint odább szántnak —
 A szántóka madár
 Mintha segítene —
 A barázdában jár;
 A pacsirta vígan —
 Fejök fölött dalol
 Hej! de az ő eszök
 Másutt jár valahol!
 Mint dűrczkölőből
 Kivont szürke ponyva
 A hosszú, keskeny föld
 Épen olyan forma,
 De annál szélesebb
 Terjed ott az aljban,
 Hanem aztán annak
 Adója is több van!
 »Hej! ha miénk volna
 Az a nagy föld apám! —
 — Megszólal a fiu
 Végre a ló hátán, —

»Megszántanók azt is —
 Mennyi buzánk lenne!
 De így mi haszna, ha
 Zsidó az úr benne!«
 Nem felel az apa,
 Tovább foly a munka;
 Megmegáll a két ló,
 Talán már megunta
 »Czo Fakó előbbre!
 Ne hagyd magad Sárga«!
 Szól — s egyet rácsattint
 Kis kenderkorbácsa.
 A kis székelylónak
 Nincs a földön párja,
 Csakhogy az abrakja —
 Mindig jól kijárna!

Vasárnap falun.

Pitymallik, hajnallik --
 Szól a pásztor kürtje;
 A gazda marháját --
 Ha vagyon — kiküldje!
 Harmatos mezőben

Hadd egyék kedvére,
Nőjön nagyot szarva,
Gyüljön teje, vére!
Végig zeng a kúrtszó
Az egész faluban;
Gágog az ereszben
Rá a mennyi lud van;
Azok is mennének,
Ha volna ki hajtsa;
De a kis ludpásztor
Alszik, mint a harcsa.
Hajnali harangszó
Kondul a toronyban,
A jámbor szív arra
Áhitattal dobban!
A gyermekek pedig
Letérdelve szépen
Elmondják »Miatyánk
Ki vagy a menyégben!
Imájok elvegyül
A harang szavával,
Mindennapi kenyér
Jár az imádsággal.
A kicsinyek mindjárt

Kenyeret is kérnek;
Jaj! de ahol szűk, ott
Kis darabot mérnek!
S ad nekik az anyjuk
Egy-egy szeletecskét;
Aztán megyen fejni —
A tehént s a kecskét.
A gazda már kint van
Két lovát kiadta;
Eleget tünődik
Hiában miatta:
Hogy más lova éjjel
A tilosban gázol,
S mégsem akar tudni
Senki a sok kárról!
Habzik a meleg téj
A fehér sétárban,
S osztva gyermekeknek
Zöld, kis csiporkákban;
És midőn kikapta
Mindenik a részét —
Elfoglalják sorban
A tűzhelynek szélét.
Aztán a szülők is

Asztal mellé ülnek,
S a jó forralt tejből
Jól megelégtülnek!
Ebéd után ismét
Imádkoznak szépen;
Mert ők azt tartják, hogy
Az ima nem szégyen!
Elég vagyon ugyanis
Aki nem ad hálát!
Amint imádkozol —
Az áldás úgy száll rád!
A morzsalék megyen
A lombos kuvasznak,
Végre a macskának
Egy kis tejet adnak.
Most következik a
Mosakodás rendje;
E nélkül ki hinné,
Hogy vasárnap lenne?
Az ünnepi ruhát
Felöltik mindnyájan,
Kivált ahol legény —
Vagy eladó lány van.
A legény kalapján

Friss bokréta díszlik;
Tegnap este kapta —
Talán nem irigylik? !
Miért irigyelnék —
Szeretője tette —
Másnak is lehet, ha
Van virágos kertje!
Az uton ballagnak
Jó öreg anyókák,
Kezökben olvasó —
Mindig azt morzsolják.
Két harangszó volt már,
Harmadikra várnak;
Ők az Úr házába —
Buzgalommal járnak.
Beharangozáskor
Tömve már a templom;
Kevés van, kit ügybaj
A templomtól elvon!
Elég is volt eddig
A szolgai munka.
A jól forgolódó
Hat nap el is unta!
Most beharangoznak,

Jön a lelkipásztor!
Zendül az orgona —
Rákezdí a kántor;
Utánna éneklí
Apraja és nagyja
A plebános lelkét
Szent ihlet áthatja
Fölme gy a szószékre
Komoly arczulattal,
A nép rá figyelmez
Egy szent akarattal.
S elhallgatná estig
Azt a szép beszédet,
Ha nem volna gyarlóbb
A test, mint a lélek!
De most leborúlnak
Végén a beszédnek;
Ujra felzendül a
Karban a szent ének.
A mise kezdődik, —
»Jertek keresztények
Mondjuk dicséretét
Ég s föld Istenének!
Templomozás után

Haza oszladoznak ;
Isten áldásából
Holmit falatoznak.
Elbeszéli : hogy volt
A templomi lecke,
Dicsérik a papot —
Be jól kifejtette !
Aztán a férfiak
Falugyűlésébe ;
Az asszonyok ülnek
Kapu elejébe ;
A legények s lányok
Tánczba keverednek
Iskola javára —
Tánczadót is szednek.
Gyönyörűségesen
Megy az ily multság,
Midőn magukat mind
Illően mulatják !
Ha nem sértik egymást
Sem szóval, sem tettel
S egy jó ifjuságról
Azt ki is tenné fel ! ?
Isten is kedveli

A szép mulatságot
A frigyszekrény előtt
Szent Dávid is tánczolt !
»Mindennek megvagyon
Ideje és módja,« —
Amint bölcs Salamon
Ezt oly rég megmondta.
Van ideje olykor —
A mulatságnak is ;
Ha nem csinálsz semmit —
Jön az ördög s elvisz !
Majd, ha vecsernyére
Hajlott már az idő —
Táncz-, gyűlésnek vége —
A templom az első !
Vecsernye utánra
Maradt egy pár nóta ;
A kontorás hurját
Magasabbra vonta !
Új erőre kél a —
Czigány fáradt csontja,
Az ifjuság tánczát
Tüzzel ontja-bontja !
Sír a vén czimbalom,

A hegedű nevét,
 Közben a furulya
 Lágy hangokon eped.
 Csattog a legénység
 Csizmáján a patkó;
 Bezzeg egyiknek sem
 Ül most nyakán Laczkó!
 De a táncz zajából
 Kiválik az ének:
 »Este van, este van —
 Haza már legények.« !
 És elhangzik végre
 Utolsó nótájok
 »Leányok! vár otthon —
 Az édes anyátok!«

Panasz.

Panasz van ellened
 Népem ifjusága,
 Hogy életed fáját
 Gonosz séreg rágja —
 S hervadoz virága!
 Pedig te lennél a —

Haza szemefénye
Ha megvolna benned
Őseid erénye —
Szent hite, reménye!
De te ép' erődöt
Tivornyán emészted;
Templom helyett korcsma
Látogatott fészked —
Isten megver téged!
Szörnyű káromlásod
Felhat az egekre
És tüzes haragja
Majd lecsap fejedre,
Házadra, csürödre!
Ne busítsd az Istent;
Mert bús haragjában
Eltöröl s nem marad
Híred se hazádban —
Erre példa hány van!
Sokféle ostort fog
Az Úr szent kezében,
Melyeket, ha forgat
Haragos kedvében —
Nem lesz vége szépen!

Jaj! mivé is lettünk!
Mily alá leestünk —
Akik világverő —
Ősökkel dicsekszünk —
Mi okozta estünk? !
Törpe, léha testben
Kuczorog a lélek;
Megfőzték a csontot
A rossz szenvedélyek —
Be szomoru ének!
De hiszem megtérül
Veszni tért erkölcsöd,
Ha jámbor őseid
Szokásit felöltöd —
Napod jóban töltöd.
Vedd szivedre hát ezt
Népem ifjusága!
Ellensége helyett —
Légy magad barátja;
Mert az Úr kiáltja
»Aki megtér hozzám —
Bűnét megbocsátom,
Szeretem, megáldom.

A levágott erdő.

blakomból
 Az erdőbe látok ;
 Ugy elnézem
 Azokat a fákat
 S amit érzek
 Ilyenkor szívemben
 Nem is tudom —
 Kifejezni versben !
 Eszembe jut —
 Mikor gyermek voltam
 Epret, gombát
 Szedegettem ottan
 Harmincz éve
 Ide-oda annak —
 Jaj! az évek
 Gyorsan elrohannak !
 Akkor nagy volt —
 Most kicsi az erdő ;
 Akkor madár
 Víg dalától zengő ;
 Most kecskenyáj
 Legelészik benne ;

Itt-ott egy fa —
Többi apró cserje!
Már levágták
Azt a fát is onnan,
Melybe akkor
Nevemet beróttam!
Erdő, erdő
Levágott kis erdő!
Mikor lesz még,
Hogy a cserjéd megnő!;
S mintha szólnál:
Husz évet kell várni
S eltelik az —
Történjék akármi!
Kihajtok én
Minden új tavaszon;
Hogy levágtak
Nincs nekem panaszom;
Mert a fákat
Azért neveltem én,
Hogy fütözzék
Tüzőknél a szegény!
Csak az fáj — mért
Mért nem kiméltetem!;

Minden állat
 Mért legelész bennem?!
 Kis bokraim
 Rügjeit lerágja
 S így növésem
 Mind hiába várja!
 A madárkát
 Oly szívesen látom!
 De más állat
 Bennem ne tanyázzon!
 KiméljeteK
 Jó emberek engem,
 S hasznokok lesz
 Egykor ismét bennem!

A pásztorok.

Sok völgy nyílik
 Szép falum határán;
 Két hegy között —
 Béget a kis bárány.
 Egyik hegyen
 Kecsenyáj legelész,
 Más oldalon —

A juhász heverész.
Méla hangon
Szól a furulyája ;
Messze hangzik
Epedő nótája !
Föl-föl tekint
A kolompos birka
S eregelve —
A nyájt arra hívja. —
Másik hegyen
Botra támaszkodva
Kecskepásztor
Méláz gondolkodva
S minthogy neki
Nincsen furulyája —
Rágyujt ő is
Fütytyel egy nótára
Igy mulatnak
Versenyezve ketten.
A madárka
Felettök elreppen.
Jön a kakuk
Lomha szárnyalással
Egyik fáról

A másokra által
És leszáll egy —
Vén vadalmazára
Kezdi nevét
Kiáltni egymásra !
Varju, csóka,
Veréb, szarka, banka
Bele szólnak —
A pásztori dalba !
A tócsában
Békazene támad ;
A vén juhok
Erre sekundálnak ;
Tenor hangot —
Megadják a kecskék
Ily hangversenyt —
Meghallgatni tessék !
Filiámba —
Megyek prédikálni
S bár sietek —
Nem tudom megállni,
Hogy ne nézzem
Ez idylli képet,
Mikor abban

Nincsen semmi véték!
Hát megállok;
Mert érdekel engem —
Pásztor vagyok
Én is e vidékben
Hét falura
Szól a pásztorságom
S épen olyan
Tarka az én nyájom!
De észre vesz
A két pásztor engem
S nagyot köszön
»Dicsértessék!« »Amen!«
S odább megyek —
Azon tanakodva
Milyen jó lesz —
Erről szólanom ma!
S kitervezem
Magamban a teksztust
»Atyámfia!
Ha olvasni nem tudsz
A természet
Kinyitott könyvéből —
Megtanítlak —

Innen a szószékről!
Minden állat
Dicséri az Urat,
Csak a nyájam
Káromkodik sokat!
Azért jobb a —
Kecske-pásztor dolga —
S ha nem hiszed —
Eredj a pokolba!
Ott nincs kecske,
Sem egy juh barátom!
De van ember —
Nem egy, kettő s három,
Hanem annyi,
Hogy talán még sok is
Mért mennétek —
Oda magatok is?!
Hát én aztán
Kinek prédikálok?!
Talán kecskék
Pásztorának állok
S hogy ez annál
Könnyebben megessék —

Hallgatóim!
 Legyetek mind kecskék!«

Székely-szállás
 Zsákod, Véczke!
 Nektek a pap
 Jaj! mit véte?
 Hogy nem hoztok
 Már fát neki,
 Míg a hideg
 Ki nem leli!
 Véczke, Székely-
 Szállás, Zsákod!
 Legyen tele —
 Minden zsákod!
 Zsákod, Véczke,
 Székely-szállás!
 Szálljon rátok —
 Mennyből áldás!

Amen.

A székely lányokhoz.

Foly a fársáng,
 Zúg a zenebona;

Gartat, ugrik
A nászosok lova!
Lakadalom
Ideje van mostan;
Legyen is az —
Sok nagy Magyarhonban!
Minden legény
Találja meg párját,
Hogy a lányok
Sokáig ne várják!
Szent házasság
Boldog édenében
Szaporodjál
Édes székelv népem!
Óh! mióta
E szép hazát lakod —
Hányszor volt már
Dulva békelakod!
Szép szüzeid
Ragyogó pártája
Ott hervadt el —
Török rabigában
Hát ma vajjon
Hol hervad a párta,

Mely a hosszu
Fársángot ugy várta?!
Mi az oka
Jó székely leányok,
Hogy hazulról —
Mind kifelé szálltok?!
Talán könnyebb
Ott az élet módja?
Arany, ezüst —
A szolgálat zsoldja?!
De mi haszna
Aranynak, ezüstnek,
Ha az arczról —
A rózsák eltűnnek!
Mikor mentek —
Piros két orcátok;
Mikor jöttök —
Halványan hozzátok!
Sziveteket
Titkos bú emésztí
Szemetekből
Megcsalatas néz ki!
Maradjatok
Édes honotokban!

Hiszen ugysis
 Csak feléje dobban
 Távolban is —
 Hű szivetek vágya,
 Mely untalan
 Haza, haza vágya!
 Édesebb a
 Haza rozskenyere,
 Mint idegen —
 Föld kalácsa-bele!
 S igaz marad
 A természet szava —
 Csak ott boldog —
 Ki, hol gyermek vala!

A székely búja.

Erdélyország ősi hazám!
 Vérrel vett volt az ősapám;
 Én is hűn ótalmazalak —
 A hányszor megtámadának.

Mégis be nehéz az élet!
 Szegény székely alig élhet;

Míg a zsidó urat játszik
S tajték pipából pipázik!

Bujdosik a csángószékely,
Pedig itt benn volna még hely!
De a sok ellenségfajta —
A javát már elfoglalta!

Szűk a kenyér, sok a gyermek!
Iskoláért ütnek, vernek! —
Kevés a pénz, nagy az adó —
S alig kerül sóravaló!

Ha búmban egy csöppet iszom,
Mérget iszom, azt gondolom!
Mert magamét nem ihatom —
Nincsen arra szabadalom!

Nincsen egyéb keresetem,
Csak a földet művelgetem!
De az ég is haragszik rám —
Jég veri el rozsom, búzám!

Ha pénzt veszek uzorára,
Kamatba megy marhám ára!
S hát a tőkét miből adom?
El kell adnom az ugarom!

Erdélyország ősi hazám!
 Te vagy az én édes anyám!
 Ne légy hozzám ily mostoha;
 Nem valék rossz fiad soha!

H o n f i b ű .

Ejente, naponta
 Oly nehéz a szívem!
 Nem enyhitheti azt
 Senki és semmi sem —
 Oly nehéz a szívem!
 Ablakomra hull a
 Kelő nap sugára!
 Szivárványt fest lakom
 Keleti falára —
 Kelő nap sugára!
 Máskor úgy örültem,
 Ha új napot értem!
 Friss erővel ismét
 Ujabb erőt kértem —
 Ha új napot értem!
 Most a kék eget is
 Csak borusnak látom,

Sötét felhők usznak
A kedélyvilágon —
Csak borusnak látom
Oh! mert édes hazám
Te is olyan bús vagy!
Ha rád nézek arczod
Bennem titkos bűt hagy,
Te is olyan bús vagy
Miért szomorkodol?
Mondd meg édes hazám!
Mi bántja kebledet?
Mért vagy oly halovány
Édes anyám, hazám?!?
Hiszen volt máskor is
Elég bajod, sebed
Békóba szorítva
Vérzett lábad, kezed,
Volt sok bajod, sebed
De arczodon derült
A remény sugára,
Mely fiaid kelté
Fegyverre, csatára —
A remény sugára!
Kezedről, lábadról

Lehullott a bilincs, —
 Virult a szabadság
 E szép mennyei kincs —
 Lehullott a bilincs!
 Ki eddig megtartott —
 Él még az az Isten!
 Benne s önerődben
 Bizzál, mert más nincsen —
 Él még a jó Isten! —

Biztató.

Nincs az égnek olyan sötét
 Föllege;
 Nincs az éjnek oly fekete
 Éjfele;
 Melyen a nap fölragyogó
 Sugára
 Át ne törne, ha küzdve is
 Sokára!
 Sötét bánat komor éje
 Borult rád;
 Az enyészet fejed fölött
 Vonult át;

De reményed a szivedben
 Világolt;
 S szólt látnokod: »Lesz Magyarhon
 Ha nem volt!«
 Ki már ezer év bánatát
 Viselted
 S a jó kedvet csak hiréből
 Ismerted:
 Rajtad a sor édes hazám
 Örülni,
 Könyeidet szemeidből
 Törölni!
 Félre hát a csüggedéssel
 Szép hazám!
 Hadd ragyogjon boldogságod
 Napja rám!
 Ha az időt türve, bizva
 Bevárod:
 Lenni fog még három tenger
 Határod!

Vigasztalás.

Hogya elsötétül
 Szép napod világa,

S kietlen vadon lesz
Előtted az élet ;
Búcsut veve tőled
Lelked ifjusága ;
Mert a sir takarja —
Édes jó szülődet !
Hogyha elkerüli
Szemeid az álom ;
Rongsolt tagjaidban
Metsző fájdalom dul ;
Nincs sehol nyugalmad
Ezen a világon —
S már azt sem reméled,
Hogy majd lesz azon tul !
Hogyha könyáztatta
Barna kenyeredet,
Mint az inség fia —
Feltörött tenyérrel
Éjnap munkán is
Alig keresheted —
Sértett talpad alatt
Ázik a föld vérrel :
Ne zugolódj, ne sirj
Édes atyámfia !

Nagy jutalma lesz
Minden szenvedésnek;
Megédesül, hidd el
A fájdalom nyila;
A béketűrőnek —
Szebb jövőt ígérnek.
Ez a földi élet
Csak fájdalommal szép;
Tél nélkül a tavasz
Ismeretlen volna;
Ha nem borulna be
Olykor-olykor az ég —
A kiderült égből
Örömed elmúlna!
Kit szenvedés, bánat,
Fájdalom még nem ért —
Annak az öröm sem
Adhat való élvet
Harcban, küzdelemben
Nyer a bajnok babért;
Mert győzelem nélkül
Koszorút nem kérhet!
A kalász porrá lesz
Ha vered sokáig,

Elhordja a szellő —
 S ott marad a búza :
 Így tisztul a lélek,
 Salakja kiválik, —
 Ha porlakát a bú —
 Sanyar szele fujja !
 Nézd a szenvedések
 Véres keresztútját,
 Melyen Idvezitőd
 Éretted ment végig !
 Kik őt ezen uton —
 Követni nem tudják —
 Boldog mennyországot
 Soha el nem érik !

Halottak estéjén.

Ősz est van —
 Híves őszi este ;
 Szürke köddel
 A vidék belepve.
 Olyan a föld,
 Mint egy ősz halott ma,
 Zeng fölötte
 Halotti zsoltosma !

Ködfátyolban
 A hold méla képe
 Szomorán néz
 Holtak mezejére ;
 Tört keresztet —
 Csonka sirkövekre,
 A siroknál —
 Könyező hivekre!
 Oh! e kép a —
 Mulandóság képe,
 Mely édenből —
 A sirkertbe lépe.
 Az egész föld —
 Halál birodalma ;
 Mert senki sincs
 Aki meg nem halna!
 A temető —
 Isten szántóföldje ;
 Pálma, mirtus,
 Ciprus örökzöldje!
 Sárga búsfüz
 Sirra pergő lombja,
 Amint lehull —
 Halksuttogva mondja :

Ki hazáját
Igazán szerette ;
Csatamezőn
Meg is halt érette ;
Ki igaz volt
Szívében tettében —
Mégis bukott
A gaz ellenében ;
Ki megvédte
A szegényt, az árvát,
S jóságáért —
A börtönbe zárták ;
Ki mécs mellett
Virrasztott éhezve,
Hogy másoknak
Kenyeret szerezne ;
Ki bejárta
A viharos tengert,
Hogy a vészből
Kimentsen sok embert ;
Ki vadak közt
Hirdette az ígét,
S nem hallotta
Soha senki hírét ;

Ki a zsarnok
 Vérpadán elvérzett,
 Vagy a máglya
 Lángtüzében égett
 Pályabért nyer —
 Ma mindezek sirja,
 Bár nevök nincs
 Márványlapra írva!
 Az ősz keze
 Megrázza a lombot
 S avar borit —
 Minden gödröt, dombot
 Eljön a tél
 Fehér szemfedővel —
 Felhantolja
 Jéghideg kezével
 Azt a sirt is,
 Mely feledve régen,
 Pedig hű sziv
 Porladoz ölében!
 Oh! jöjjetek —
 Halandók e kertbe,
 Boruljatok
 A sirkeresztekre ;

Egy pár könyet
Ejtsetek a sirra,
Mely ölében
Kedvesteket birja!
Mécsvilágot
Gyujtsatok fölötte,
Hitvilágot
Önön szivetekbe,
S mig lobogna
Mécsetek világa —
Szálljon égbe
Lelketek imája!
Nekem is van
Itt már elég sírom;
Most felettök
Magamat kisirom
Szülőföldi
Temetőben állok;
De nyugalmat —
Vajjon hol talállok?!
Ha betöltöm
Földön hivatásom —
Találkozik
Talán egy sirásóm

A lecsüngő
 Szomorú füz lombja
 Reá borul
 Szeliden a dombra ;
 Eltakarja
 Védőn a keresztet,
 Melyet oda
 A fejemhez tettek!
 Szól a harang
 És zokogva sirja —
 Legyen csöndes
 A halottak sírja.

Szilveszter estéjén.

Harangoznak,
 Jerünk a templomba!
 Ürüljön ki —
 Minden ház és korcsma!
 Számadoljunk
 Már egyszer a múlttól,
 Hálaima
 Zengjen ajakunkról!
 — Összehuzták!

Tömve már a templom!
 Itt kívül nem —
 Csak lehetek benn honn. .!
 Álljon arrébb
 Egy kissé barátom!
 A szónokot —
 Egészen nem látom
 Én ma szem s fül
 Akarok itt lenni,
 Hadd értsem meg:
 Hogy kell mennybe menni!
 »Csönd! keresztet —
 • Vessen minden ember!
 Kereszt után
 Haladunk szép renddel!
 Háza rendezd;
 Mert meghalsz ma holnap!«
 »Oh! milyen jól
 Kezdi el az a pap!
 A legelső
 Szóban is rám célloz!
 S épen rám néz! —
 De így jutok célhoz
 Tovább, tovább!

Helyesen a kezdet!
Milyen jó hely —
Ez a kicsi szeglet!
Be jól hallom
Mit beszél a szónok!
— Mi ez? szívem
Hevesebben dobog!
»Haldoklik már —
Ez év sirba készül!
Csak ez juta —
Neki is végbérül!
A jó tettnek
Legvégső jutalma
Egy marok por —
S fejed alá — szalma!
Tanuld meg hát
Édes atyámfia —
Ittlétednek
Mint kell elmulnia!
— Hány szép terved
Száll ez évvel sírba,
Mely szivedet
Lágy öröme hívta!
S te maradsz a

Délibáb képével,
Mely ma este
Foszlik szerte-szélyel!
Avagy szólj hát:
Hol az Eldorádó,
Melyet láta
Oly sok álomlátó?!
Hol a gyöngéd
Házi öröm szirma,
Melynek vesztén
Annyi hű szem sir ma?!
Hová tűnt el
A kedves kis angyal,
Akit siratsz
Minden uj hajnallal?!
És hová lett
A fényes szivárvány,
Mely a földet
Az egekre zárván:
Örök-békét
Hirdetett a földnek,
Hol hire sincs
Ama békeségnek!
Ugy-e mindez

Elröpül az évvel?
És te maradsz —
Egy száraz levéllel,
Amelyre csak
Ennyi van fölírva:
Boldog aki
Magát ma kisírja! .
De töröld le
Könyeid barátom!
Hogy a multat
Megbántad — jól látom!
Ki hibáit
Ismerni tanulta —
Biztosabb lesz
Annak jövő útja!
Bár örömmel
S búval megrakottan
A tűnő év
Tőlünk tova robban:
De a reményt
Itt hagyja közöttünk,
Hogy abból új —
Koszorút kötözzünk.
Békesugár

Tünj föl a kék égen!
 Sir utánad —
 Szivünk régesrégen!
 Hála legyen
 Minden adományért,
 Melyet Isten
 A multban reánk mért!
 Levegőért,
 Melyben lélekzettünk;
 Fényes napért,
 Mely süttött felettünk;
 A kenyérért,
 Mely kijárt naponta;
 Az italért,
 Amely szomjat olta;
 Az esőért,
 Mely áztatá földünk;
 Az időért,
 Melyet eltöltöttünk! .«

Templom romjain.

Oh! mi ez? hol járok?
 Való vagy csak álom?

Minő kép riaszt fel
Lelkem nyugalmaiból? !
Mohlepte bús romok
Hevernek itt látom —
Oly rémesen tűnnek
Ki az esthomályból!
Talán a földrengés
Pusztító haragja
Vonult keresztül itt,
Vagy a tatár fajta? !
S mért nem lőn kimélve,
Bár az Isten háza,
Hol annyi szent fohász,
Esdőima, ének
Vegyült az áldozár
Gloria hangjába,
Midőn áldozának
Ég s föld Istenének! ?
Itt egy kehelydarab,
Ott egy törött kereszt
Felszedem, csókolom —
Szemem könnyet ereszt!
Hol a torony, melynek
Csillogó keresztje

Megfürdött a kelő —
 S nyugvó napsugárban ? !
 A föld vándorának
 Messziről hirdetve —
 Hogy a váltságbércze
 Magas Golgotán van ? !
 Hová lett a gömbön
 Röpdeső galambka —
 Midőn összezúgott
 A harangok hangja ? !
 Hol az áldozó pap,
 Ki jámbor hiveit
 Isten igéivel
 Oktatta, táplálta ;
 Üdvösségre — vágyó
 Lelki gyermekeit —
 A mennyei élet
 Asztalához várta ? !
 Megszünt, megszünt minden..
 Oly csöndes a tája —
 E vidéknek s abban
 Egy templom hullája !
 Itt állok, s e komor
 Sötét rajzot nézve —

Szent borzadályt érzek
Csontom velejében
Igy fog szétomlani
Testem minden része, —
S majd az egész világ —
Tüzlángok hevében!
A multat s jövődőt
Mig tünődve kémlem,
A mulandóságnak
Szárnyütését érzem!
Oh! jertek halandók
E szent ereklyékhez!
Építsünk templomot
A széthullt kövekből
Minden mohosult kő
Az új épülethez —
Egy-egy kép nemünknek
Bús történetéből!
Jertek, jertek ide,
Boruljunk le itten —
S tanuljuk meg milyen
Hatalmas az Isten!

f n t é s.

Lehullott a fák virága,
 Gyümölcsöt vár pusztá ága!
 Hadd hulljanak a virágok —
 Elmult a tavasz már!
 Hervasztó lángsugarával
 A nap mind közelebb szárnyal
 Itt van, itt a hő nyár!

Hull az ifjuság virága,
 Gyümölcsét ennek is várja,
 Majd az élet nyara, ősze —
 Jaj de lesz-e rajta, —
 Ha az idő hideg szele,
 Kimélytelen bánt el vele
 Mikor dúsan hajta?

A fának lesz még tavasza,
 Virágait újra hajtja;
 Megifjul minden évben
 Mig lejár az élte .
 De te ifju! majd, ha várod,
 Hogy megtérüljön a károd —
 Hasztalan sírsz érte!

Azért, míg korod lejárna —
 Jól vigyázz minden virágra!
 Védj vihartól, óvd fagy ellen;
 Tanulj a rózsától —
 Lásd mily lassan nyíl a rózsza,
 Mintha félne kis bimbója —
 A gonosz világtól!?

Legszebb virág a szemérem
 Ennek párját nem ismérem
 Ez az ifjúkor virága —
 Vigyázz ifju rája!
 Boldog lélsz, míg ezt birhatod
 Boldogtalan, ha siratod —
 Nem lesz más utána.

Hangverseny.

Csorgó csörög a domb alatt,
 Oly ünnepélyesen!
 Madár cseveg csalit között,
 Oly vigan, édesen!

Komoly hangot patakmoraj
 Vegyit e dal közé;

A völgy szellője majd susog,
Majd sirva szól belé.

De mért susog, csörög, cseveg
Hiában mindenik, —
Ha nincs: ki hallja, értse meg
Titkos zöngéseit?!

Téged dicsérnek Istenem!
Ki Önmagad adád —
Az első hangot s alkotád
E szép harmoniát!

* * *

Csorgó mellett, a domb alatt
Bűnös játék vagyon;
Csalit között vad mormogás
Ijesztő hangokon!

Patak mellett nagy lárma kel,
Sikolt a hitszegő, —
Káromkodik völgyön, hegyen.
A boszus üldöző!

De mért zajong, morog, sikolt
S miért káromkodik,

Hogy hallja s értse nagy világ
Az ember átkait?!

Téged dicsérnek ős démon,
Ki bünre oktatád —
A gyöngé embert s alkotál —
Ily csuf hármoniát!

E s d e k l é s.

Istenem, ki lángoló tűzében
Fényes napod annyi titkait
Rejtve tartod, mint ember szívében
Mélyen rejlő szent hit magvait ;

Hogy nagy őseim a Sorberekben
Térdre hulltak, úgy imádva meg
Nagy hatalmad e remek művében
Sejtvén ülni istenségedet :

Oh! feledd el ezt Uram örökre !
Haragod ne tartson végtelen !
Tetteik helyett tekints szivökre,
Bár előtted az se szennytelen !

Nézd milyen hű szívvél áldozának
Nagy nevednek annyi büszke mént!

Isten helyett Hadurnak mondának —
De nem tudtak álnok cselszövényt!

Mily hálátlan volt választott néped
S mégis mennyi jót adál neki!
Veszélyek közt csodáiddal védted —
S ő Fiadat mégis megveti!

A magyarnak két nagy bűne van még:
A kevélység s rut káromkodás;
De ellene foly a harcz Uram rég —
S ha leküzdi — lesz olyan, mint más!

Megpróbáltad a csaták tűzében,
S megtisztult, mint fényes vertarany,
Rányomott képed nem fogta szégyen,
— Bár a fénynek annyi árnya van!

Egykor ostorul fogád kezédbé
S vele verted többi népeid!
Nincs Uram ellőtted elfeledve —
Benne mily véderőre lelt a hit!

Im azért Hozzád röpül fohászom,
Halld meg Isten esdeklésemet!
Bárha megbántad megalkotásom —
Mégis feléd fordul gyermeked!

Föllobog, mint Mózes csipkebokra,
A szívébe rejtett égi tűz, —
S félelemmel telve és dadogva
Ima szókat imadalba fűz

Add Uram! e népnek szent malasztod,
Hogy szívében új csodát tegyen, —
S míg e földön életben marasztod —
Érted élni s halni kész legyen !

Füstölögjön a magyar Sionban
Sínaivá lett egy bérczorom !
Sűrű ködből hangzó égi szóban
Oktasd járjon szent parancsodon !

Mutasd lángszablyád a föllegekben,
Csattogasd fölötte mennykövid,
Hogy imádva áldjon és remegjen —
Megsiratva minden bűneit !

És midőn már olvad a bünbálvány
S a megtérő hő imát rebeg :
Irgalmad legyen e nép hazáján —
Áldd meg Isten magyar nemzeted !

V i h a r.

Bősz vihar kél, zúg a tenger árja,
 Föllázadt a földi szenvedély, —
 A mélységek vizeit megjárja,
 Hogy keljen föl minden szörny, ha él...
 S az ijesztő végtelen síkságon —
 Egy hajó áll, a nagy Oczeánon!
 Hull a villám, rácsap a habokra,
 Sirva vesz el mély sir fenekén,
 Melyet ásott és nyomában forrva
 Fölcsap a hab sebje érzetén
 És a hajó evez, árboczfája —
 A villámok ütéseit állja!

S míg dühöngve így tombol az orkán
 És a vész nagyobb-nagyobbra nő —
 A hajósnak nyugalom ül arczán;
 Rendületlen áll, nem csügged ő!
 Sok viharral küzdött már hajója,
 Vitorláját mégis épen hordja!

E hajó a világoczeánon
 Te vagy, te vagy dicső Egyházam!
 A kereszten véres árboczfádon

Menedékem már megtaláltam!
 Hadd zugjon az elemek csatája —
 Nem veszhet el Isten alkotmánya.

Új keresztesek.

Szép hazámnak ifju nemzedéke!
 Bármilyen szent is énnekem a béke, —
 Most csatába hívogat szent vágyam
 Védni téged dicső szent egyházam!
 Kapuit az alvilág kitérte —
 Böszült hadda! tör az Angyalvárra!
 Tüzgolyókkal lövi a keresztet —
 Bár az ágyu felelmében reszket!
 Elrabolja ősi örökségünk!
 Porba dönti régi dicsőségünk
 Sulla, Cinna, Marius dühével
 Elfútatja, mint polyvát a széllel!
 Föl hazámnak ifju nemzedéke!
 Lelkesítsen őseid emléke!
 Bátoritson szent Lajos országa,
 Melynek harczol bátor ifjusága!
 Róma halmán önhonát is óva,
 S Róma nélkül hogy lehetne honja?!

Róma nélkül Magyarhon se volna
 Koronáján kereszt nem hajolna!
 Bouillonok korába vissza térek!
 A siroktól szent Lászlókat kérek!
 Fölkeresem azt a magyar zászlót,
 Melyet egykor Jeruzsálem látott!
 Harczra hívom mély sirok öléből
 A dicsőket, kik szívök eréből —
 Vértömlőket öntve harczolának —
 Közelében Sion szent falának!
 Jer hazámnak ifju nemzedéke!
 Fölemészt a lomha, gyáva béke!
 Róma várja hű segédkezésed,
 Kér a hon, mely hűn ápolá téged!
 Leng a zászló, hangzik a szent ének! .
 Üdvözöllek keresztesvitézek!

P ü n k ö s t k o r .

Üdvözöllek pünköszt szent koránya,
 Lelkem oly hön, oly epedve vára,
 Hogy beteljék szent ihletettséggel —
 S társalogjon e földön az éggel.
 Gondolatom a nagy időt méri,

Az elmúltat újra kezdi élni ;
Visszaszárnyal ama szent hajdanba,
Mikor földre szállt az ég Galambja
Zugó szárnyán hozván a malasztot,
Megöntözni azt a bús harasztot,
Mely az ember szívét úgy belepte,
Mintha nem is volna Isten kertje !
Fehér volt a hit virága régen
Amikor még állt az ősi éden ;
Midőn Isten járdala e kertben —
Gyönyörködve az első emberben !
De mióta konkolyt hinte szerte —
A kevélység s rákapott a kertre —
Vérmunkába kerül művelése,
S alig virul az Isten vetése !
Itt működtek a jámbor halászhok,
S fejledeztek a piros kalászhok, —
Majd kifolyt az apostolok vére
S piros rózsa nőtt annak helyére !
Hogy ne volna vérpiros azóta —
S kedvelt virág a pünköshti rózsa !
Áll a kert még, foly a munka benne,
Meg-megujul a munkások rendje
De a gonosz ellenség sem alszik —

S az ő magva gyorsabban fogamzik!
 Jöjj el, jöjj el Szentlélek Uristen!
 A munkában malasztod segítsen!
 Hogy a szívet bünbozót ne lepje
 Gyökereit szent tüzed égesse!
 Szállj alá, szállj mennyország Galambja,
 Hogy derüljön reánk pünköszt napja;
 S ez ünnepnek ne is legyen vége —
 Folytassuk, ha följutunk az égbe!.

Augusztus 20-án.

Megjött, megjött a hón várt ünnep!
 Örülj magyar e szent napon!
 Rózsafelhők egedre gyűlnek —
 Fényes sugár rezg azokon
 Minden hű magyarnak
 Dalra nyiljon ajka:
 »Ah! hol vagy magyarok
 Tündöklő csillaga!«

Rég volt, rég volt, mikor fejére
 Róma szentelt koronát tőn!
 Kilencz század ül már fölėje
 S áll a kereszt még a tetőn!

S minden hű magyarnak
 Dalra nyilik ajka :
 ›Ah ! hol vagy magyarok
 Tündöklő csillaga ! ?‹

Éj volt, sötét pogányság éje
 Zugott a harcz, oszolt a köd
 Győzött a hit erős reménye —
 S már a kereszt sugára főd

És a hű magyarnak
 Dalra nyilik ajka :
 ›Ah ! hol vagy magyarok
 Tündöklő csillaga ! !‹

Megszűnt a harcz, beállt a béke
 S a négy folyó hol elzuhan —
 Kalászt öntöz s a honnak népe
 Törvény mellett él boldogan ! .

S minden hű magyarnak
 Dalra nyilik ajka :
 ›Ah ! hol vagy magyarok
 Tündöklő csillaga ? !‹

Bú-örömben telnek az évek,
 S a boldog kor emlékein

Elmerengve, a régi ének —
Zeng a szép hon hegy-völgyein!

S minden hű magyarnak
Dalra nyilik ajka:
»Ah! hol vagy magyarok
Tündöklő csillaga!«

S míg zeng a dal, könny ül a szemben..
Mert a magyar sirva vigad!
Már alig van, hazám, más jellem,
Hogy ismerni tanuld fiad!

Minden hű magyarnak
Dalra nyilik ajka:
»Ah! hol vagy magyarok
Tündöklő csillaga!

S fölszáll a dal hozzád szent király!
Meghallod-e a régi dalt?!

Meglátod-e hogy a hitviszály —
Most is dulja még a magyart!

Mig a hű utódnak
Dalra nyilik ajka
»Ah! hol vagy magyarok
Tündöklő csillaga!«

Oh! szent király imádj érettünk!
 Áldó jobbod emeld reánk!
 Áldd meg néped királyfejedelmünk,
 Áldd meg édes magyar hazánk!
 »Ah! hol vagy magyarok
 Tündöklő csillaga;
 Dicső István király
 Hazánknak oszlopa!«

A pávasült.

Csak maradj magadnak csalfa világ!
 Több kéjedet én már nem izlelem,
 Büszke palotám kényes pamlagát,
 Ha kopasz földdel fölcserélhetem!
 Izetlenné lett a sok gyönyör nekem —
 Remete magányban töltöm életem.

Mit ér a világ minden gyönyöre,
 A hiu pompa, rang, fény, dicsőség?
 Ha kábulva sajog szívem tőle —
 S mégis imádni — bizon döreség!
 De már elég volt, gróf, a kába élet, —
 Térj magányba s hidd — lelked újra éled!

Szolt — s kiosztá Günther örökségét ;
 Szőrcsuhát öltve messze bujdokolt ;
 Kereste — mi ad szívének békét —
 Meglátogatott számos kolostort ;
 Elment Rómába is a szent atyához,
 Bizván, hogy utja békét, nyugtot rá hoz !

És nem csalódott ; nyert vigasztalást ;
 Szívébe szállt a béke angyala ;
 Egy szép erdőben nyert később lakást —
 Csehországban — hol remete vala ;
 S elszárnyalt messze szentségének hire ;
 Lett sok hallgatója, gróf s király hive.

Követet küldé hozzá szent István
 Magyarországnak első királya, —
 A szent remetét látni ohajtván —
 Mint ily emberek igaz barátja.
 S Günther elment, noha mentegetőzve, —
 De a király rokon, s ez szíven győze !

• Boldog vagy Günther, szeretett rokon,
 Csöndes magányod enyhádó ölén ? !
 Én is a leszek meglátd — trónomon —
 Ha a pogányság fejét megtörém !

Boldog lesz népem, hatalmas országom
S ebben az én legfőbb boldogságom !

»Hogy boldog vagyok — nem tagadhatom,
Bár magányban is támad ellenség!
De az ima fegyverét forgatom
S győzelmem szintoly nagy, mint a tied
Kérem az Istent éretted királyom —
Tegyen győzelmessé a hitviszályon !

S ily beszédek közt elfolyt az idő .
Gyorsan telik az nyájas körben el,
Miglen a sorja ebédre is jó —
S pávasült repül az asztalra fel
Kinálkozik vele szívből a király; —
Ámde sültetésre vendége nem áll!

S arczát kezével födi be Günther —
Szíve égben jár — kéri Istenét,
Hogy ne vétkezzék nagyot e sülttel,
Ha eszik megszegvén ígéretét !
S mig így imádkozék — im a pávasült —
Hirtelen szárnyra kelt és odább röpült.

Király asztaláról koldus szájába —
Repült ki régente az ily sült páva.

A világhoz.

Te vén ravasz világ
Nyisd ki füleidet!
Hadd mondok el neked
Ismert büneidet!
Régi bünös vagy már
Ideje megtérned;
S a végső napokat
Szent békében élned!
De te ránczba szeded
Komor homlokodat!
Nem akarsz meggyónni?!
No hát meggyóntatlak!
Tükröt tartok eléd —
Tekints bele kérlek
Lásd miként beleptek —
A rút bünfekélyek.
Bünsebekkel rakva —
Nyavalyás vén tested,
Melyből nemsokára

Kifut bűnös lelked !
Teremtőd megveted,
Csak magad imádod ;
Magadnak magad vagy
Iszonyu bálványod !
Alkotód nagy nevét
Csak akkor emlited,
Midőn káromlással —
Megbecstelenited !
Az Úr ünnepein
Szolga munkát végzel ;
De nincs azon áldás —
Izzó tűzben ég el !
Gonosz gyermekeid
Szülőiket verik —
Miért rövidülnek
Napjaik is nekik !
Kain óta gyilkolsz,
Ontod az Ábelvért,
Mely boszút az égből
Rád már annyiszor kért !
A sok kéjelgés már
Kiolvasztá zsirod ;
Inaid reszketnek ;

Magad alig bírod,
Csunya tolvajságra
Hajlott romlott eszed,
S lopott kenyeredet —
Csak úgy lopva eszed!
És ha rajta csipnek —
Esküszöl hamisan:
Mig Jézust feszited —
Barabás elillan!
Megromlott véred csak
Gonoszságot forral, —
Házasságtörésed —
Jár mindig bús torral!
Negyedizig szenved
Bűnös ivadékod —
Mert csak átok s szégyen —
Minden hagyatékod!
Gőgös kevélységed
Mint bábeli torony —
Ég felé meredez; —
De lesz belőle rom!
Zsugorított kincsed
Álmaid elrabolja;
Lelked üdvét őrli —

A fukarság molyja !
 Ledérséged borszesz —
 Lánggal ég szemedben
 Mitől az ártatlan —
 Reszketve fölretten !
 Ajkaidat marja
 Az irigység férgé ;
 Kékes rozsdá foltok
 Rágnak be a vérbe !
 Torkod nyalánk, falánk ;
 Istened a hasad
 Addig-addig tömöd, —
 Mig egyszer kihasad !
 Jó kedved soha sincs ;
 Mindig harag gyötör !
 Az istentelennek —
 Nem is jut szivgyönyör !
 Lusta vagy a jóra,
 Serény a gonoszra ;
 Szembe hízkelkedel —
 Hátul marsz orozva !
 Árvák és özvegyek
 Átká zug fölötted —
 Orgyilkod apáik

Szívébe ütötted !
S amiért lesülyedt
Sodoma, Gomorha —
Te is alázuhansz —
Mélységes pokolba !
Napszámos szolgál
Égre kiáltoznak,
Hogy munkájok bérét
Hamisan elvontad !
Mérges fulánkodat
Édes mézbe mártod ;
A gyanutlan erényt
Büneidbe ártod !
S ha nem tudod szépen
Rácsalni a lépre —
Zsarnoki hatalmad
Parancsolja végre !
Piros almád férges
Bár kívül ép egész !
Hamis ékszereddel —
Drága gyöngyöt cserélsz !
Eltépted a béke
Fehér lobogóját !
Piaczodon a szent —

Erényt kidobolják !
 A hű hazafiak —
 Vérpádon kimulnak !
 A hazaárulók —
 Fényes polczra csusznak !
 A szent igazságnak —
 Vérzik betört feje
 A hazugság üzi —
 Gunyjátékát vele !
 Nem ismersz irgalmat,
 Nem könyörületet ;
 Nem él már szivedben —
 Hit, remény, szeretet !
 Gyülölöd az Istent,
 Üldözöd szolgálait ;
 S mondd : mi hasznát vettéd
 Mind ennek idáig ! ?
 Megvénitett rútul
 A számtalan vétek ;
 Nem is mondok többet —
 Mert majd belevétek !
 Ki tudná ezeket
 Mind előszámlálni ? !
 Majd az iteletkor —

Minden ki fog válni!
Ah! mily rémletes lesz
Az ítélet napja,
Melyre Fiát küldi
A mennyei Atya!
Az ég felhőiben
Feltűnik a kereszt,
Melyre majd a bűnös
Félő szemet mereszt!
Mondd hová menekülsz
Akkor bűnös világ!?
Ki most kigunyolod
Az Isten szent Fiát!
Talán abban bízol
Nagy vakmerőséggel,
Hogy az, a mi örök —
Az soha sem ég el?
Talán elhitették —
Álbölcseid veled,
Hogy öröklétü vagy —
S így véged nem lehet?
Megcsalódsz, hidd el —
Te megvénült gyermek!
Ne hitegesd magad —

Nagyon jól ismerlek!
Jól tudom, hogy lettél;
Mert egykor nem voltál
Ismét megsemmisülsz —
Miután meghaltál! !
Keserü levedet
Felforralja a tűz,
S te mint egy vén kappan —
Abban megfősz, megsülsz!
Oh! ne várd be kérlek
A pusztulás napját,
Mely előbb, vagy utóbb —
De következik rád!
Mig a véstrombita
Megharsan fölötted,
Szemeid a bánat —
Könyében füröszszed!
És ha majd megindul
Szemeidnek árja;
Ha megtérő szived
A bánat átjárja:
Lehajlik tehozzád
Az Úr kegyes karja,
Ki a bünösnek is

Életét akarja;
 Megtisztult lelkedet
 Fölveszi mennyégbe,
 Hol a boldogságnak
 Nem lesz soha vége!

Mátyás király egy kolostorban.

Ki bölcs, igaz s vitéz vala
 Ki az? Hunyad fia!
 Nevére földlobog a szív —
 Föl kell dobognia!
 Örökre éljen a jeles!
 Ki oly dicső nevet szerez!

E bölcs király szokása volt
 Bejárni a hazát;
 Népében — úgy akarta ő —
 Ismerje föl magát; —
 Boldog a nép, ha jó a fő,
 Boldogtalan, ha zsarnok ő!

Igy utazott a bölcs király
 Ez alkalommal is,
 Kit utja most kies vidék

Kolostorába visz.

Fáradt utasnak este már
Pihenni jó, de menni kár.

Egy domb fölött emelkedett
A zárda ég felé;
Épen szólott az estharang,
S őt utban ott lelé; —
Imádkozott a jó király:
Hazámra béke áldva szállj!

S odább haladt, míg el nem ért
Hol a kolostor állt;
Bezárva már minden kapu,
Nem várva a királyt
S tetszett a jó szokás neki;
De a kaput megzörgeti.

„Ki vagy?” rivalt a szolga benn.
»Szegény utas vagyok;
Szállást az éjre Istenért
Itt úgy hiszem kapok!«
„Megkérdezem a főnököt,
Csak várj nyugton leküldöm őt.”

A szolga ment és szóla fenn:
„Uram utas jöve,

Nyugalmat esd az éjre itt
 A zárt kinyissam-e?
 »Magam megyek, hadd lássam én,
 Ki az? mi az? a jövevény!«

S lejött az ősz apát hiven,
 És szólt: »Ki vagy fiam?«
 »Utas vagyok, kifáradott
 Az utban már inam!
 Nem járok én tilos uton,
 Ez zárda itt — ha jól tudom!«

»Ugy van fiam! e zárda itt,
 S azért bezárva már!
 Gonosz időket érhetünk
 Rablók csapatja jár!
 Elhangozott az estharang
 S ki künn vagyon, kívül maradt!«

»Ha nem pihenhetek meg itt —
 Ugy majd odább megyek;
 De mégis egyre kérlek én —
 Nézd — nagy vihar közelg!
 Nyittasd meg azt a templomot —
 S ez éjet én eltöltöm ott!«

Szólt esdekelve az utas, —
 Felelt az ősz apát:
 »Templomba menni jó fiam
 Éj — és naponta át;
 De kit kifárasztott az út,
 Imádkozni aligha tud!«

S míg így vitatkoznak, im
 Megjött a nagy vihar —
 Zugó szelek gyors szárnyain
 Leszállni ott akar
 Villám villámot ér; dörög,
 A zárda ajtaja zörög

»Ne félj atyám! mondlám mi lesz,
 S im itt a fürgeteg;
 De Istenében aki hisz —
 Mennykötől sem remeg!
 Az Úr kezében életünk,
 S ha Ő velünk, nem félhetünk!«

»Fiam, fiam merész beszéd,
 Mit így beszélsz nekem!
 Előtted im kinyitva már
 Kapunk, — siess velem!

Kolostorunkra béke vár,
Csehraboló nem dulja már!««

Belép e szókra a király,
S elétolul a zár.

»Igen, rabolt a cseh fiam,
De nem rabol imár!
A jó király nem engedi
Fizesse meg az ég neki!««

Szólott ihlettel az apát,
S lakába mentenek.

»Pihenni vágyok én atyám,
Jelöld ki helyemet.
Holnap korán odább megyek,
Sokat ma nem beszélhetek.«

»Hát éhedet nem oltod el?
Vizet se kérsz fiam?!
Akárki légy — fogadd el azt —
Szívből adom, mi van!
Fáradt utasnak enni kell —
Másként a czélt nem éri el!««

»Egy pár tojást, — ha adsz atyám,
Ma böjt van — élvezek;

Bár nem vagyok kántor, mégis
Böjtölnöm élvezet!
Ki csöndes álmakat kíván —
Az estebéd legyen silány!«

S míg folyt a könnyü estebéd
Beszélt a jó király:
»Ti irogattok-e atyám?
Könyvtárotok hogy áll?
Csezinge dolgozik sokat,
Mig Hess betükben válogat!

»Mi szép ki bölcsen irni tud,
Örökre él neve!
Uralkodik a sár fölött
Szép lelke szelleme!
S e zárda csöndje tette hlv,
Ha helyt vagyon az elme, szív!

»Itt élni úgy ohajtanék!
De nem lehet nekem!
Más kört jelölt a hon ölen
Előmbé végzetem!
Sebet számítson a vitéz!
A nyáj után pásztor te nézz! .«

»Fiam! te bölcs vagy ily korán!
 Kitől tanultad azt? —
 Ajkadról a vén ember is
 Tanácsokat szakaszt!
 Király lehet, ki ily okos, —
 Maga sem bölcsőbb — a Hollós!«

»Atyám királykodunk mi mind, —
 Ki ember, az király!
 Csak értené meg ezt a szót
 Mindaz, kire talál:
 Ki önmagán uralkodik —
 Dicsően az királykodik!

»De most atyám kérdést adok,
 Légy jó! felelj nekem;
 Régóta főzöm a fejem —
 S tán jól nem érthetem:
 Mennyi kulcsát Péter mért nyéré?
 S mért nem lőn az a Jánosé?!«

Gondolkodik az ősz apát;
 Nehéz talányt kapott;
 Felelni rá, oly hirtelen
 Tudott, vagy nem tudott —

Igy szólt: »Fiam, ha ébredek,
Reggel talán felelhetek!«

»Jó éjt atyám! derült az ég;
Én már odább megyek;
Ki gonddal ágyba fekszik az
Még nem okos gyerek!
Megfejtem én amint tudom
Talányomat s elutazom.«

»János, a tiszta férfiú,
Ki nem bukott soha —
Mint pásztor — bűnösök iránt
Lett volna mostoha! —
Péter, ki sirt önbűnéért —
Irgalmat esd a bűnösért!

»Jó éjt atyám! én elmegyek:
A szállás Istené!
Kit utja, sorsa erre hoz —
Odább ki küldené?!
Pihenjétek, aludjatok
Honörötök magam vagyok!«

Ki bölcs, igaz s vitéz vala,
Ki az? Hunyad fia!

Nevére földobog a szív, —
 Föl kell dobognia!
 Örökre éljen a jeles !
 Ki oly dicső nevet szerez.

B u z d í t á s.

Ha elrepültek ifju álmaid,
 S komoly való fogott veled kezét;
 Ha múltra int a szép emlékezet,
 Mutatva büszke föllegvárait;

Remény helyett szivedben már a hit:
 Szorítsd meg azt a hű vezérkezet,
 Haladj siétve, merre a vezet —
 Ne vesztegesd a férfi napjait!

S ha rád borúl korán teled hava,
 A férfikorban ősz fejed remeg;
 Ne bándd, ha munkagond őszite meg!

Korod nem a henyék időszeke!
 Nagy őseid alusznak értted is!
 Előbbre csak hazád szerelme visz!

A haldokló honvéd bucsúja.

Véres volt a hős csatája,
 Éretted küzdénk hazám!
 Vérem nem ömölt hiába —
 S azt örömmel onthatám!
 Hol piroslik most ez a föld —
 Ott terem sok szép virág!
 A reményszín leszen a zöld,
 A fehér a szabadság!

Isten hozzád kis lakocska,
 Melyben fölnevelkedém!
 Majd a gyászhiért ha meghozza
 Rólam egy bús jövevény:
 Eltakard a forró könnyet,
 Meg ne lássa jó szülém!
 Több hirt nem várok felőled
 Szebb hazába szállok én!

Isten hozzátok vitézek!
 Isten hozzád hős vezér!
 Az ellent ha leküzdétek
 S lelketek a mennybe tér
 Együtt kérjük ott az Istent —

El ne hagyja a magyart !
Csak előre, amig mindent
A sirhantja nem takart !

Dörg az ágyu, szól a bándá,
Füstfelleg száll ég felé ;
Zeng a győzelmi mars hangja
A lég is reszket belé !
Áldd meg Isten, áldd meg őket,
S vedd föl hozzád lelkemet
A hős fiuk újra győztek —
Áldd meg győzedelmöket !

M e r e n g é s e k.

1.

Hcmály borong a mult felett,
Szivem sokról feledkezett ;
De a boldog gyermekévek —
Emlékemben ma is élnek !
És azt juttatják eszembe
Visszatérni be jó lenne !
Hej de annak immár vége !
Azért édes az emléke,
Mint leégett csonka-torony

Olyan vagyok — azt gondolom !
 Megégett a fehér galamb,
 Leolvadt a szép kis harang !
 A templom is omladozik,
 Fala széthull — bomladozik !
 Ámde az mind fölépülhet,
 A harang is megcsendülhet —
 Csak a szegény fehér galamb
 Nem hallja már gilimb-galamb !

* * *

Eltűnt boldog gyermekkorom —
 Te vagy elégett galambom !
 Kondulj, kondulj te bús harang !
 Zugjad-bugjad gilimb-galamb !

2.

Kies szőlős bércztetőjén
 Agg diófa árnya ;
 Gyöngén lebbenő szellőnek
 Illatozó szárnya ;
 Hives forrás kristály vize
 Munkásnép danája ;
 A völgy ölén kasza csengés,
 Tark arét viránya ;

Erdőbe kiáltott szónak
 Visszaverődése ;
 Juhnyáj mellett epedező
 Pásztor kesergése ;
 Furulyaszó, bogárdongás,
 Méh döngicselése,
 Zöld mezőben aláfutó
 Patak csevegése ;
 Szilfaágon nyögdicselő
 Bús gilicze párja ;
 Piros gyümölcs terhe alatt
 Meghajolt faága ;
 Vidám rigó fütyölése
 Kis bárányok tábora :
 Milyen boldog aki mindezt
 Együtt hallja, látja !

3.

Alkonyatra hajlott a nap,
 Piros búcsúfénye —
 Visszanézett a szürkülő
 Szomorú vidékre.
 A mezőnek hangos zaja
 Lágy zenére szálla ;

Csöndes estimáját zöngte
 A völgy csalogánya ;
 Erdő fölött madár röpült
 Éji nyugalomra ;
 Hazafelé hangozott már
 A nyájnak kolompja ;
 Esdő hangon szólala meg
 A falu harangja ;
 Esti szellő lenge szárnyán
 Repüle szét hangja ;
 Virágos kertemben állék
 Csöndes áhítatban,
 Elmerülve, üdvözülve —
 Egy szent gondolatban !
 Mintha nem is földön volnék,
 Akkor azt gondoltam ;
 Oh ! mert édes szülőföldem
 A kebleden voltam !

4.

Víg szüret volt a hegyekben
 Szólt a zene szépen ;
 Kurjantgatott a puttonos

Szélyes jó kedvében ;
 Kádak, hordók tele voltak
 Piros, édes musttal ;
 Csordultig volt a szívem is ! . .
 Édes gondolattal !

Fölmenék a hegytetőre
 Széttekintni onnan,
 Alant lassan folyt a Maros
 Mint valami folyam !
 Távol a havasok orma
 Kék homályban üle,
 Bárány fölleg lenge fodra
 Vonult el körüle ;

Elmerengve néztem azt a
 Gyönyörű hegylánczat,
 Mely keretébe foglalá
 Drága szép hazámat
 Így foglalá a szívem is
 Képedet magába —
 Magyarország édes hazám
 Légy örökre áldva !

5.

Honnan jössz te Ompoly vize

Olyan gyorsan lejtve?
 Hová sietsz? miért szaladsz,
 Mintha bú kergetne?!

Erdő között bús tündérek
 Búkönyeket sirnak;
 Könyeikből ered vizem
 Oldalán egy sírnak!

Lent a sírban magyar fiuk
 Csöndes édes álma —
 Jobban esik, ha csörgedez
 Vizem meleg árja!

Ha elhagyom e sírt odább
 Sietve kell mennem,
 Hogy ezt meg ne tudják azok,
 Kik fürödnek bennem!

Eredj! eredj Ompoly vize!
 Titkodat búm rejti
 Ezt a könyvet vidd magaddal
 S ne mondd meg ki ejti

6.

Kopasz fővel néz a mélybe
 Fenn az ősi Budvár;

Volt lakósa hajdanában
 Hej! de senki sincs már!
 Oldalában sötét lyukak,
 Mintha szeme volna;
 Néha viz csorog azokból,
 Mintha könye folya! .

Homlokán a századoknak
 Ráncza messze látszik;
 Ősz fejével a vén idő —
 Kiméletlen játszik;
 Meglógatja kőfogait
 S azok rendre hullnak
 Zandirhám nevét dörögve
 Mig alágurulnak!

A völgyből egy kis kápolna
 Tekint vele szembe,
 Hol ama dicső szent László
 Egykor megebédle!
 Felöltözöm remetének
 S imádkozom itten —
 Áldja, védje kis hazámat
 — Erdélyt a jó Isten!

Üdvhangok.

Czimbalom! riadva zöngj ma
Tiszta hálaéneket!

Hangod mint egy szent zsoltosma —
Hassa át a kék eget,
Hogy Erdély ősz püspökére
Szálljon üdv, mit esdve kére —
Szent Mihálynak ünnepén!

Népe üdveért törődve
Szent hajdanban Sámuel —
Órködék az Úr fölötté
S boldogula Izrael.
Éljen Erdély Sámuele,
Kinek neve Mihály leve —
Szent Mihálynak ünnepén!

Messiásra várt epedve
A galambősz Simeon, —
És betelt szent vágya, kedve,
Mely a földről égbe von:
Éljen Erdély Simeonja,
Ki az eget földre vonja
— Szent Mihálynak ünnepén.

Érdemét híven beszéli
A Szent-István-Társulat!
Ámde azzal be nem éri —
Százezernyi új alap —
Az aranymisének ára,
Melyet vesz a hon oltára
— Szent Mihálynak ünnepén!

Annyi templom és nevelde,
Aggház, oltár, iskola —
Nagy nevét úgy fölemelte —
Nem enyész el az soha!
S míg e honban egy magyar lesz
Hálaimát fűz nevéhez —
Szent Mihálynak ünnepén!

Büszke Rá a század, melynek
Első ősze ringatá;
Büszke Rá a hon s a nemzet,
Mely övének mondhatá!
Szálljon áldás életére,
Hogy lelki örömben érje
— Szent Mihály sok ünnepét!

Ki a boldog?

Boldog, ki multján elmerengve
 Nem bánja meg a mit leélt;
 S azt újra élni vágya kelne,
 Ha nem volna már szebb jelene —
 Birván nyugodt szívet, kedélyt.

De ám ki az, kinek vágyai
 E földön mind betelének?!
 Bár égfelé tudott szállani,
 S ha elröpültek szép álmai —
 Jöttek újabb, szebb remények!?

Mert kinek vágyai nincsenek
 Boldognak azt nem mondhatom
 Hisz vágyatok az egy kincsetek,
 Higyjétek nekem jó emberek —
 Mig lakástok földön vagyon!

Ki hát a boldog? Ki bir? Ki vágy?
 Felelni erre oly nehéz!
 Mert az ész így szól: kell birnia!
 A szív azt sugja: kell vágynia!
 — A biztosabb melyikre néz?

Bármelyiket kövesd barátom,
 Boldog valóban nem lehetsz;
 Mert, ha birsz: már túl vagy a vágyon
 S vágy nélkül nem élsz e világon
 Tehát csak higgy, remélj, szeress!

S így boldog az, ki elmerengve
 Nem bánja meg amit leélt,
 S azt újra élni vágya kelne,
 Ha már nem volna szebb jelene
 — Birván nyugodt szívet, kedélyt.

Szent Imre ünnepe.

Tisztaságnak liljomos vitéze;
 Szent Istvánnak dicsőséges fia;
 Magyar égnek főnragyogó fénye
 Kit e földön szüle Pannonia:

Üdvözöllek szüz szent Imre hercegl!
 Emlékednek szent tüzét gerjesztem;
 Ki a mennyek édenét elnyerted —
 Hozzád vágyik üdvsovárgó lelkem!

Ki legyőzted szíved földi vágyát,
 Megfenyítvén ifju gyöngye tested;

S bár korán kialvék égő lámpád —
Olaját te el nem vesztegetted!

Megvetéd a földi kéjt merészen,
S önmagad szüléd az örök üdvnek;
Jó atyád sirt: utóda ki leszén?
Ámde mennyben fölötted örültek!

Mit ért neked atyád földi trónja,
Mikor annál szebb várt rád az égben?
S itt a földön kinek van oly honja,
Hogy más hazát azzal ne cseréljen?!

Im az ország, melyet ide hagytál
Még virul; de mennyi küzdelemmel!
Az a szent hit, melyet te hűn vállal —
A magyarnak, nemzetednek nem kell!

Új pogányság sötét szárnya lebeg
Vészt jósolva a hon borult egén
S ha kitörnek a viharos szelek —
Vérpatak foly át szép területén!

Oh! hányszor volt csonthalommal fedve!
Bús enyészet ülé azon torát!
De a szent hit újra fölemelte —
A szent hősök meglelkesült porát!

Tekints magyar hívő őseidre!

Nézd mily nagyok a hit malasztjában!

Fényök rásüt vakult szemeidre —

S tán kinyílnak a sötét homályban!

Mivé lettél mióta fogy hited?!

Azzal ugy-e erőd is hanyatlott?!

Mikor volt az, mikor a te vized —

Három tengerben mosta a partot?!

Oh! szent Imre könyörögj érettünk!

Kérj segílyt a magyar ifjuságra!

Megsiratjuk, mit eddig vétettünk —

S kivirul még liliomod ága!

Karácson ünnepén.

Itt vagy, itt vagy legszebb ünnepnapom,

Üdvözöllek kedves karácsonom!

Mint kis fiu, mennyit ohajtálak

Oh! azóta ugy megváltozának —

Az idők és a régi emberek;

Ámde azért mégis rád ismerek!

Mikor volt az, midőn gyermek voltam

S pajtásimmal Jézusról daloltam?!

»Szállást sehol, sehol sem adának

Betlehemben a kis Jézuskának: .«
 Oh Bethlehem oh Juda-Bethlehem!
 Jézusodhoz mért vagy oly kegyetlen?!
 S a mit akkor így eldalolgattunk
 Ma is lehet még azt dalolgatnunk;
 Mert a világ ma is oly kegyetlen,
 A minő volt a régi Bethlehem!
 És ha Jézus ma újra születnék:
 Bethlehemből ma is számkivetnék!
 Bizonyítja ezt az a sok árva,
 Mely a földi mennyből ki van zárva!
 Milliókkal népesült a világ,
 S hánynak nyílik abból örömvirág!
 Fogyott vagy nőtt a boldogok száma?!
 Ezt a kérdést ki vitatja már ma!
 Hagyjuk, hagyjuk! Jerünk a templomba;
 Ott megenyhül a szív nehéz gondja,
 Ha megzendül az angyali ének
 »Dicsőség az egek Istenének!«
 Légy imádva Isten örök Fia!
 Engedd magad szívünknek birnia,
 Hogy ne legyen az olyan kegyetlen,
 Milyen vala a régi Bethlehem!

1879.

Újév koránya üdvözölve légy!
 A vénhedő világ esengve várt;
 De titkaid előtte jól bezárd
 Igérj sokat a jóból s add felét!

A vén gyerek ugysis reménynyel élt;
 Szokott kenyér helyett egyéb megárt;
 Hogy betöltöd vágyait — azt ne várd
 — Kényesztetés rontná meg életét!.

Ki dolgozik s szívben imát rebeg;
 Ki önhaszonlesésre nem hajol;
 Ki szent jogért, honért csatáz, dalol

Az Isten azt segítse s áldja meg!
 Örök dicsőség annak ott, ahol —
 Az év örök; nem fogy, sem haldokol!

A pacsirtához.

Oh! mi boldog álmaim valának,
 Rólad kedves ifju kikelet!
 Mig a téli zord vihar dühöngve —
 Mint ohajtám látni képedet!

S megjövé, hozál ezer virágot,
Meghozád a rétek illatát ;
Döngicsélve jár a fürge méhe,
A pacsirta zengi szép dalát !

Szegény kopott muzsikus barátom
Mennyiszer jutál eszembe már !
Legfőképen teéretted várom —
Nem magamért, hogy jöjjön a nyár !

Mért nem is jössz telelőre hozzám,
Ha már itt kell töltnöd a telet ? !
Lakásomat szívesen megosztánám,
S együtt zengnénk vidor éneket !

De mit érne meleg ház, meg étel !
Zárt falak között te nem lakol !
Ki nem küzd az élet zord szelével
S bút nem ismer, az nem is dalol !

Ámde itt már a mi szép világunk !
Dalra hiv az ifju kikelet !
Oh ! ha én is szárnyakon repülve —
Föl magasba szállhatnék veled !

Szeretném, ha megértenél engem !
Nem sok az, mit tőled kérek én ;

Majd, ha elhull életem virága
S ott hervad egy mély sir fenekén :

Oda jöjj te, ott legyen lakásod ;
Sirkeresztem hiven védni fog ;
Ott danolj, ha örömed megárad,
Vagy epeszt mély titkos bánatod !

És ha egykor téged is megérint
Az enyészet pusztító szele,
Sirom hantja megrepedt szivednek
Legyen örök, csöndes nyughelye !

H u s v é t k o r .

Alle-alle-alleluja !

Mily erős az Isten újja !

Feltöré a sziklasírt.

Jézus égi fényözönben,

Fájdalomtól dicsőülten

Hoz szívünkre balzsamirt.

Szárnyra kel a hir csodája,

Reszket a pokol reája,

S mert nyugalma nem találja —

Futva-fut a bűn fia —

A halál kétségbeesve
 Kérdi: jobb melyik lehetne —
 Élni, vagy meghalnia ?!

Alle-alle-alleluja !
 Ezt ma lelkesedve fujja
 Földön, égben ami él ;
 Itt az angyal, ott az ember,
 Kit már a bűn átka nem ver ;
 Mert a szent frigy újra kél.
 Néger, eszkimo, kreol, vad,
 Hol a jéghegy el nem olvad
 S hol örök tüzet rak a nap ;
 Oczeánok, folyamok ;
 Alvilági titkos öblök,
 Melyek tompán feldörögtök —
 Most örömdalt zugjatok !

Alle-alle-alleluja !
 Már kinyílt a menny kapuja!
 Bűnös ember égre nézz !
 Szétoszlott sirodnak éje,
 Fényes angyal állt föléje
 S téged égbe vinni kész.
 Hullj a porba ütve melled,

Jézust áldja szived, lelked,
 S míg napod kél — ugy szeressed
 Isten Egyszülött-Fiát,
 Hogy szívének drága-véré
 Legyen üdvöd égi bére
 S zengj, örök alleluját !

April 24. 1881.

Hazám örömnapod derült, örülj, vigadj !
 Sok bánatod között a bűnnek helyt ne adj !
 Feledd, mi vészt hozott reád a nagy vizár —
 Ezüst-menyekzőt ül a jó királyipár !

Kegyeltjeit az ég bajokban edzi meg ;
 A bűt nem ismerő szív oly merev, hideg !
 S kiállt vihar után uj béke napja vár
 Ezüst-menyekzőt ül a jó királyi pár !

Mi szép a tiszta gyöngy arany s a drágakő !
 De szebb a köny, midőn király szemébe jő
 E könyüért hazám siess örülni már —
 Ezüst-menyekzőt ül a jó királyi pár !

Hol annyi milliók imája egyesül,
 Hol annyi szívben egy szent érzelem hevül,

Maradhat ott csak egy kebel rideg, sivár?!
 — Ezüst-menyekzőt ül a jó királyi pár!

Hol Isten áldani akarja népeit,
 Igaz királyokat ajándékoz nekik;
 S a hódolatadó ezért hiven kijár —
 Ezüst-menyekzőt ül a jó királyi pár!

Örülhet az olyan dicső uralkodó,
 Kit így áld harczminczhat milljo alattvaló!
 E hü ragaszkodás a legkeményebb vár —
 Ezüst-menyekzőt ül a jó királyi pár!

A szent Anna tavánál.

Hol a szép Csik termő dús lapálya
 Örökzöldü fenyvessel körítve
 Menyhalait hol dúsan táplálja
 Tarkóhegyből siető Olt vize,
 S Tusnád alatt megsirül a hegynél:
 Állj meg ott és nézz körül a tájon —
 Helvéczia sem lehet szebb ennél
 Az én hazám legszebb a világon

Ott fürödj te forró nyár közepén,
 Ha testedben kín, fájdalom éget;

Ama Székelysiloé vizében
 Lankadt erőd új életre éled ;
 S ha majd érzed a gyógyviz hatását,
 Lelked ott fönn az egekben járjon
 Örömedben zengj az Urnak hálát
 — Az én hazám legszebb a világon !

S ha már inad mankó nélkül is bir,
 Fogj neki az öreg kopasz hegynek ;
 Nézd meg mit hord szárnyán a csodás hír,
 Mi van ott, mit oly rég emlegetnek ? !..
 És szivédben titkos érzés támad,
 Édes búa szenderítő álom,
 Melyben alszik a honfiubánat —
 Az én hazám legszebb a világon !

Ámde ébredj elmerengésedből,
 Szállj alá a tündérek honába
 Lásd mi csillog fel onnan a mélyből
 Valóban a szellemek hazája !
 Egy tengerszem hegyek közé zárva,
 Partján sűrű sötétlombu fákon
 Szól a madár párja víg szavára
 — Az én hazám legszebb a világon !

De minő rom búslakodik amott?!
 Kis kápolna volt az hajdanában,
 Melyben ima és szent ének hangzott,
 Elvegyülve a madár dalában! .
 Most csöndben áll omladozó fala —
 S ki építé, alszik siri ágyon
 Be szépen ring a Szent-Anna tava!
 — Az én hazám legszebb a világon!

 Szép vagy Erdély édes szülőhazám,
 Bár sok bánat tépte már kebledet!
 S mintha látnám a Szent-Anna taván
 Bús szemedben csillogó könyvedet!
 De ne búsulj édes szülőhazám, !
 Hű anyai kebeled ne fájjon!
 Él még székely az ősök nyomdokán —
 — Az én hazám legszebb a világon!

Festő angyalok.

Haldoklik a fán az örök Szeretet!
 Napfénye sötétül, a szikla reped;
 Gyászéj könye hull az Olajfahegyen;
 Jámbor Nikodém oda félve megyen!
 Ám mégis erőt ad a szent akarat,

Hogy festve legyen a dicső nagy Alak
 Fölnéz a keresztre merőn s haza tér :
 Fáj jó szive; háborog abban a vér !
 S míg eszközeit szedi búsan elő,
 Föltárul előtte a gyásztemető
 Már készül a sziklai sír s ha jön est —
 Ott nyugszik a vérbe kevert szüzi test.
 Elzárja örökre a sziklaüreg —
 S nem nézheti senki tovább, soha meg !
 Most kell örökitni, míg ott van a fán,
 Nem lesz neki párja ki élt igazán !
 S kezd fösteni búval a jámbor öreg,
 Mig gunynyal üvöltöz a durva tömeg !
 S már látni a szent fejet és karokat,
 Látványa szelid sziveket hasogat !
 De oly nehezen alakul a kereszt !
 »Nem, nem fogom én örökitni meg ezt ! «
 Mély gondolatokba merül Nikodém,
 Sir »ah ! milyen ügyefogyott vagyok én !
 Nem mozdul a kéz s vele tart ecsetem ;
 De félre művem soha sem tehetem !
 Oh ! mért alakult az a durva kereszt
 Azt fösteni színt ecsetem sem ereszt
 Fél, reszket a kéz, ha reája teszem,

S így drága művem soha kész se leszen!
 S majd képe után, ha eseng a világ,
 Mely kinjaiban neki élveket ad
 Nem lelheti meg a dicső alakot, —
 És majd azelőtt nem emel kalapot!
 Oh! fájdalom embere, szent Feszület
 Mily puszta leend ez a föld kivüled! .«
 Így buslakodik Nikodém egyedül,
 S angyalsereg im közelébe repül;
 Egy elveszi tőle a lány ecsetet;
 Más rakja, vegyíti a szinezetet;
 Ez föllegekért a magasba siet;
 Az enyhíti szóval a gyöngé szívet
 Foly gyorsan a munka, csodálkozik ő
 S míg nézi — keresztje alakja kinő!
 Most hozza sötétszínű föllegeit
 A bánatos angyal, imé közelit
 Gyászt szőnek a föllegek árnyaibul
 S az fátyolul a Feszületre borul.

Szent Mihály ünnepén.

 ngyalok dicső vezére,
 Kit a bünvihar nem ére

— Szent Mihály erős vitéz!
 Öltönyöd az Úr kegyelme,
 Vérted az ő lángszerelme,
 Melylyel oly dúsan tetéz;
 Kardod az Úr szent haragja,
 Mely a bünt midőn faragja,
 Szétszakad minden darabja —

Mégis átkozódva él;
 S bár fejét tiporja lábad —
 Nyelvét öltve égre lázad

S nem hajol meg a kevély!
 Angyalok dicső vezére,
 Mennylakók szent büszkesége
 — Szent Mihály erős vitéz!
 Ki leverted a gonosz főt,
 Mely az Isten ellen úgy főtt

S volt örökre veszni kész:
 Majd, ha ránk rohan dühében,
 Légy velünk a harcz tüzében
 S tedd, hogy újra érje szégyen

A lesujtott bünvezért!
 És mi zengjük: »Szent az Isten!
 Földön, égben több úr nincsen «!
 Áldjuk győzedelmedért!

Angyalok dicső vezére,
 Templomunk, megyénk hű véde
 — Szent Mihály erős vitéz!
 Isten égi kedvtelése,
 Üdv, remény, hit ébredése
 Kit az Úr kegyelve néz:
 Vágyaink feléd repesnek,
 Püspökünknek üdvöt esdnek.
 Vidd föl égbe Istenednek
 S kérd imádva: áldja meg!
 Hogy még itt a földön élve
 Általad a nyájt megvédje —
 S a halált ne lássa meg!

Gyulafehérvártt.

Hol nagy Hunyadi szent sirja van
 S fölötte fényes temploma:
 Négy század ül vele a sirban
 S két toronyból egy csonka ma;
 Orgona sir, zeng ének árja,
 Mintha a hős szelleme járna —
 Suttog a templom csarnoka!

Hol diszlik a püspöki udvar,
 Győzve a hit viszályain;
 Kard helyett könyvet forgat a kar,
 Az újkor szellemharczain.
 Emléket kér a Lépes sirja,
 Mely ölében nagy hőstét birja
 S áldás tenyész szent porain!

Hol Károly király fehér lován
 Maros vidékén eltekint,
 Mig a büszke mén lába nyomán
 Lát a török pokoli kint!
 S mintha kiáltna a hős király:
 »Utamból török messze kiállj!
 Belgrád nekem köszön megint «!

Hol a csillagda s papnövelde
 Örzi Battyáni hirnevét,
 Kinek nagy lelke fölemelte
 A hon jeles intézetét,
 Melynek éke a kis kápolna,
 Hol a szív imára hajolva,
 Megtalálja földi mennyét.

Hányan gyülénk itt szent imára —
 Az est csöndes óráiban;

Áldást esdvén édes hazánkra
 Testvérek lévén annyian !?
 Fölnézek rátok barnult falak
 Csak tiz éve, hogy nem láttalak
 Másként, mint szép álmaimban !

A mult jó napok visszatérnek
 Miként Noé galambjai ;
 S azok a szép emlékezések —
 Mint olajfa zöld lombjai
 Gondolatom azokon röpdös,
 Hisz életünkben ami kedves —
 Az emlék szokta nyújtani !

Deczember 8-án.

Tiszta szellemek hazája,
 Hol bűn honát nem találja !
 Lelkem rajtad elmereng
 S királynéd üdvözlétére
 Bár nem képes szívem vére
 Mégis egy dalt ime zeng :
 Isten ékes aranyháza,
 Szentek-szentje, frigyládája,
 Akit bűn meg nem aláza —

Menny királyné asszonya !
 Jobbuló szivek reménye,
 Hozzád esd a föld szegénye
 Üdvözlégy szüz Mária !

Kit az Úr kegyelme véde,
 Hogy lennél kegyelme véde,
 Mint az ősi bárka volt,
 Bünözön ha újra árad,
 És az Úr türelme fárad —
 Kedve ive rád hajolt !
 S bár vak éj borong fölötte,
 Minden csillagok fölött Te
 Fényesben ragyogsz a földre
 S üdvkorányt küldsz ormúra,
 Melytől oszladoz homálya,
 Megjelen a fény királya —
 Üdvözlégy szüz Mária !

Nézd miként bolyong az árva,
 Pártfogást remélve, várva ;
 Sirva zeng bús éneket,
 És a zord idő szelének
 Szárnyán visszazeng az ének
 Emlegetve szent neved.

Ámde zárva minden ablak,
 Ott benn a boldogok laknak .
 A bús hangok be nem hatnak . .
 Csak menny áll mindig nyitva . .
 S kit Fiaddal üldöznéek
 Itt, hozzád fölzeneg az ének —
 Üdvözlégy szüz Mária !

Falusi karácsony.

Távol innen kék hegyek tövében
 Áll egy templom falu közepében ;
 Karcsu tornya kettős gömbje ormán
 A keresztet föl magasba hordván.
 Körülötte s a völgy ölén szélyel
 Ősi kunyhók barna zsupfödéllel.
 Ott derült rám az élet koránya,
 Ott mosolyga egem szívárványa !
 Üdvözöllek édes szülőföldem !
 Bár nem látlak a távoli ködben !
 Eszembe hoz a kedves karácsony,
 Mint osztozánk egykor a kalácson !
 Sokan valánk épen tizenhárman,
 Mikor én már iskolába jártam ;
 Hol mikor jött a szabadság napja

Haza tartott apraja és nagyja.
 A karácson családias ünnep,
 Melyet falun oly szépen megülnek !.
 A városban ünnep van mindennap,
 De a falu ünnepet gyéren kap !
 Azért oly szép ám az ünnep falun
 Mit az ember ott soha meg nem un.
 Hadd zengjem el hát rövid dalomban !
 Mit láttam én falun karácsonyban !

Zug a harang ünnepélyes hangon ;
 A faluban minden ember talpon ;
 Kialudta már a legjobb álmat,
 A minőt csak éjfél előtt láthat !
 Háztűzörző marad minden háznál,
 Mert ilyenkor sok idegen járkál.
 S még szent István rendelé el bölcsen,
 Hogy házanként felvigyázó légyen.
 És e tiszt néz a családanyára,
 Kinek otthon van házioltára.
 Többiek mind a templomba mennek,
 Hálát adni ott az Úr Istennek.
 Itt van most az éjfél szent órája
 A »Gloriát« a nép alig várja,

Hogy zendüljön ajkain az ének :
 »Dicsőség az ég s föld Istenének!
 Örömhajnal dereng föl az arczán,
 A búéjet arról tova hajtván.
 Homlokáról eltűnik a bánat,
 Mert a földnek üdvössége támad!
 Légy megáldva bethlehemi jászol
 És imádva aki abban fázol!
 Légy imádva isteni Megváltó,
 Kinek háza csak rongyos istálló!

Templom után a plebános urnál —
 — Hej ha te is ahhoz közel jutnál —
 Szép aranyos karácsonyfa csillog,
 Egyenes, mint gyertya, melyen nincs bog.
 Zöld ágain apró gyertyák égnek,
 Mint megannyi csillagi az égnek.
 Mézeskalács, aranydió, alma,
 S mennyi minden egyéb vagyon rajta
 Körülállják az iskolás fiuk,
 Tünődve, hogy kinek-kinek mi jut!
 És mindenik oly szívéből fujja
 Légy imádva édes kis Jézuska!
 Mikor vége már az éneklésnek,

Van ám dolga ott a pap kezének,
Amint osztja a sok csecsebecsét,
S ajkairól ömlik a szép beszéd!

Most belép a juhpásztorok sora,
A Jézusnak ajándékot hozza; —
Furulyaszó, sajt, lépesméz, bárány —
Mindeniket jó szívvvel ajánlván.

Majd fölzendül mindenütt az ének,
Házról házra járnak ifjak, vének;
Hol eladó lány vagyon a háznál,
Ott a legénykompánia kántál.
És ez így megy az egész ünnepen,
S olyan szép, ha folytatják rendesen!
Jó szokásit a nép, ha elhagyja —
Nem a juhnak — farkasnak lesz gyapja!
S maholnap az unoka 'erénye,
Nem ér annyit, mint nagyapja vétke!..
Oh! maradj fenn falusi karácsony,
Ily ünnep csak egy van a világon!

A szent sirnál.

Szent sirodhoz jöttem édes Jézus,
Porba hullva csókolom kereszted;

Fájdalomban legyek én ma Krézus,
 Fájjon minden csepp vérem éretted!
 Bánattenger árja zugjon bennem,
 Keservében epedjen el lelkem!

Oh! mert tied a győzelem halál!
 Im az Élet halva fekszik itten, —
 De ne feledd, hogy kivel harczolál —
 Sirjában is halhatatlan Isten!
 S aki Lázárt visszavette tőled —
 Most sirjában győzi meg erődet!

Tiéd a sír csöndes birodalma
 Bús enyészet zordkeblű vitéze!
 S csak azért van az Élet ma halva,
 Mert nem víhat harczot veled élve!
 Itt győz meg ő téged birtokodban,
 Kérdve: »Halál diadalod hol van!?»

Itt vagy, itt vagy megölt szelid bárány,
 Elrejtezel a fehér osztyában;
 S bár körüléd még tombol az ármány,
 Most is hallgatsz a monstranciában!
 »Kelj föl Úram, miért aluszol el?!«
 Zúg a szélvész, tenger habja elnyel!..

Vagy hallgatás az igaz győzelme,
 Mig rikoltoz a kaján hazugság?!
 Mint fogja föl ezt a rövid elme,
 Mely zajong magában, mintha zúg Ság!
 Értem, értem a fönséges titkot:
 Hol nincsen zaj — boldogság lakik ott!
 Majd ha szólsz a föllegek köréből,
 Megrendülve tántorog az ég s föld,
 Mint Sinai hegy füstföllegéből
 Szólt az Úr s a pártos nép ledölt!
 Akkor mondják ismét sirva-riva
 Ne szólj hozzánk, de másképp lesz írva!

Az új áldozatokhoz.

Ti is mentek, rendre mind kiszálltok!
 Vár a pálya fölkent bajnokok!
 Ifju tüzzel a küzdőterre vágytok,
 Hol dicsően kell harcolnotok!
 Föllobog a sziv meleg forrása,
 Melyet a szent érzelem megása!
 Parton álltok, zúg a tenger árja;
 Hullámszik a tarka néptömeg;

Bátorító hangotokat várja :

Gyöngé ifju, reszkető öreg, —
Menjetek hát ifju pályatársak,
Szivben, észben legyetek szilárdak !

Rég zajong már e lét Oczeánja,
Üzve, hajtva tajtékhadjait
Bősz hullámain magasra hányja —
Jaj annak, kit elhagy ott a hit !
Törött árbocz szétszakadt vitorla —
A hajót már előbbre nem hordja !

Ámde él a hajó Fővezére,
Ki mosolygva nézi a vihart ;
Elsimult az egy tekintetére
S mentve lesz, ki vele hűn kitart,
Szent Péterrel jár a habok hátán,
S nyög alatta a nagy Leviáthán !

Menjetek hát, fölkenet új vitézek,
Ne riaszson semmi vészvihar !
Majd, ha földi napjaink enyésznek
S int magához amaz égi kar
Nyugodt szivvel mehessünk elébe
Ítéletre s azután az — égbe !

**Az angyali karok dicsénete az oltári szentséghez
Ürnapján.**

Énekeljete az Urnak uj éneket. (97 Zs.)

Szt. Mihály.

Isten fia Jézus, áldott örök Isten !
Ki elrejtéd magad kenyér- és borszinben ;
Im leszállt az égiseregek kardala ;
Te vagy annak feje, az uj frigy angyala.

Csodák nagy csodája, szentséges áldozat,
Kit a nagy szeretet mennyből aláhozat ;
Testté lett szent Ige, mélységes nagy titok,
Megimádásodra száját félve nyitok !

Mert nincs elég erőm s illő szavam arra,
Hogy istenségedet méltán magasztalja !
Mégis engedd Uram, hogy hü hódolatát
A kilencz égikar itt is adhassa át !

(A karhoz fordulva :)

Engem Mihály névvel vértezett föl az Úr,
Mikor a menny boltján feltűnt a kék azur ;
Az ő erejével Lucifert levertem ;
Őt Urnak, Istennek egyedül ismertem.

Azért most angyalok, főangyalok, trónok,
Erősség, uraság és hatalmasságok ;

Cherubok, szeraphok, s fejedelemségek
A mindenható Urt együtt dicsérjétek!

Kar.

Szent, szent, szent az Isten a seregek Ura!
Felséges szent ostya, áldások pohara!
Kegyesség szentsége, gyönyörű vendégség!
Téged magasztaljon velünk a föld és ég!

Szt. Gábor.

Szentlélekből ömlött mennyei fény sugar,
Kit üdvözetemre a Szüz keblébe zár;
Isten egyszülöttje legkedvesebb Fia,
Kit áldott méhében hordott Szüz Mária!

Várvavárt Mesiás, kit Juda-Bethlehem
Vidékén imádtak hív társaim velem!
Ott gyermek képében rejlő istenséget,
Itt kenyér színében imádunk mi Téged!

Ki erőt adál az égő kemenczében,
Hogy Azariát és társait megvédjem;
Kit szenvedésidben én vigasztaltalak —
Kérlek segíts most is, hogy imádhassalak!

Szt. Raphael.

Mennyből hullott manna, Isten erős szava,
Örök bölcseségnek ragyogó sugara;

Földről eredt égi szent igazság fénye,
Juda oroszlánya, nemzetek reménye!

Szelid, alázatos, kegyes szentek-szentje,
Jó pásztor, szent főpap, Istennek fölkentje,
Ki által lett minden, ami van s ki nélkül
A ház és város mind hiában épül:

Ki mennyekben az Úr trónján assistálok
Földön mint utitárs a jók mellett járok;
Kérlek Uram segíts minden társaimmal,
Hogy méltóan zengjen szellem ajkain dal!

Cherub.

Béke fejedelme, fájdalemak férfia,
Akinék keresztfán kellett meghalnia!
Megölt szelid bárány, föltámadt oroszlány,
Ki élsz s uralkodol az Úr Isten jobbján!
Mennyei szent husvét, melynek nem lesz vége,
Örök lakodalom étele, vendége
Ki vagy kezdet és vég, kezdet és vég nélkül,
Kinek dicsősége soha el nem évül!

Ki az életfához állítottál engem,
Hogy az édenkertbe senki be ne menjen:
Borulva imádlak, segítsd szolgálodat,
Hogy szentül szállhasson hozzád a jó illat.

Seraph.

Élet és értelem éltető kenyere,
 Angyali eledel, kit a bűnös nyere ! .
 Uraknak szent Ura, királyok királya,
 Ki övéit teste, — s vérével táplálja !
 Legfőbb törvényhozó, Isten élőköve,
 Ki vágatlanul a hegyből alájöve !
 Élet, út, igazság, termékeny szőlőtő,
 Anyaszentegyházban láthatatlan Főfő !

Aki nagy prófétád Izaiás nyelvét
 Tüzes szénnel velem tisztára égetéd :
 Kérlek leborulva szenteld meg szolgálid,
 Hogy tisztán jussanak elődbe imáik !

(Kar mint fönnebb ismétli.)

Uriel.

Élők és halottak ítélő bírása,
 Kinek tekintetét lényem alig állja ;
 Melytől füstölögve olvadnak a hegyek,
 S mely előtt nem tudom merre, hová legyek !

Kit választott néped annyira tisztelte,
 Hogy a pogányoktól keresztre vitete !
 Kinek halálakor befödtem a napot,
 Elébe kerítvén egy sötét csillagot :

Mikor imádkoztál ellenségeidért,
 Megrázkodott a föld, érezve a szent vért !
 Itt azt a borszinben imádom Istenem,
 Mert nagy hatalmat most is fölismerem !

Eloa.

Isten eszméjében rejlett örök Igé !
 Öröklét italát termő szent venyigé !
 Kit midőn szenvedél az olajfakertben —
 Az Atya-Istennel néztünk búsan ketten !

Én keserveidet szent dallal enyhitém,
 Te megjutalmazál szolgádra tekintvén
 S bár tovább is tartott szived halálharcza,
 Nem változik Atyád bús, szigoru arcza !

Mikor a kereszttel fölmagasztaltatál,
 Elhagylak s feléd ment félve a halál !
 Kérlek most ne vess el engem arczád elől,
 Mert nélküled égő szent fájdalomam elől !

Sclia.

Alkotó Istene a csillagos égnek,
 Kinek fénytüzében a csillagok égnek !
 Aki odahagyta mennyei országod,
 Hogy a sötét földön ébreszsz uj világot !

Midőn megkezdődött kinos szenvedésed,
 Leszálltam a napból fölkeresni téged ;
 És feltaláltalak Olajfaerdőben,
 Buzgón imádkozva a szent csönd ölében !

Halksuttogva jártam, mégis észrevettél,
 Elhagyálak midőn halál elé mentél !
 Megimádva kérlek tekints reám kegygyel
 Örök boldogságom örömét ne vedd el !

Sióna.

Oh ! mennyei kenyér, szüzek égi bora,
 Kit így magasztal az angyalok tábora !
 Ki most is ennyire megalázod magad,
 Hogy angyali eszünk bámulva fönakad !

Kinek nem volt elég az a kinos kereszt,
 Kit a világ ma is szent véredben fereszt !
 Kit a jég, fagy, féreg, sajgó, sarló vagdal,
 Isten maradsz mégis szőlő- s buzamaggal !

Végtelen alázat, végtelen szeretet,
 Ki a bűnös embert ennyire szereted !
 Áldott Jézus Krisztus, dicsőség királya.
 Imádandó szived minden lélek áldja !

(Kar ismétli : Szent, szent, szent stb.)

TARTALOM :

	lap
Czimbalmamhoz	5
A népiskolai életből	7
Iskolaének	24
Szótalányok	25
Hunyadi sirjánál	28
Jó tanácsok	29
Marasztaló	34
A szántóban	38
Vasárnap falun	40
Panasz	48
A levágott erdő	51
A pásztorok	53
A székely lányokhoz	58
A székely bújá	61
Honfibú	63
Biztató	65
Vigasztalás	66
Halottak estéjén	69
Szilveszter estéjén	74
Templom romjain	79
Intés	83
Hangverseny	84
Esdeklés	86
Vihar	89
Új keresztesek	90

	lap
Pünkösztör	91
Augusztus 20-án	93
A pávasült	96
A világhoz	99
Mátyás király egy kolostorban	107
Buzdítás	115
A haldokló honvéd bácsúja	116
Merengések	117
Üdvhangok	124
Ki a boldog	126
Szent Imre ünnepén	127
Karácson ünnepén	129
1879	131
A pacsirtához	131
Husvétkor .	133
April 24. 1881.	135
A Szent-Anna tavánál	136
Festő angyalok	138
Szent Mihály ünnepén	140
Gyulafehérvártt	142
Deczember 8-án	144
Falusi karácsony	146
A szent sirnál	149
Az uj áldozárokhoz	151
Az angyali karok dicséneke az oltáriszentséghez Úrnapján	153

